Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 53 (2347). ДУШАНБА 4 МАРТ, 1974 й.

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«ПРАВДА» саҳифаларида

◆ «Қурувчилар шиори — тежамкорлик» — газетанинг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

◆ Миср Араб Республикасининг Президенти А. Садат 2 мартда расмий визит билан Қоҳирада меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громикони қабул қилди.

А. А. Громико билан А. Садат СССР ва Миср Араб Республикаси ўртасидаги икки томонлама алоқаларга доир қатор масалаларни атрофлича муҳокама қилишди.

А. Садат билан А. А. Громико ўртасида Яқин Шарқда одил ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш масаласи юзасидан дўстона фикр алмашиш вақтида президент А. Садат Яқин Шарқ можаросини Исроил қўшинларини оккупация қилинган барча араб ерларидан олиб чиқиб кетилиши асосида бартараф этиш учун ва Фаластин араб халқи қонуний ҳуқуқларини таъминлаш учун доимо араб халқи томонини ёқлаб келаётган Совет Иттифоқининг ролига юксак баҳо берди.

● Қурилиш майдонларида

Суръатни ошириб

Иван Матушевский бошлиқ комплекс бригада «Жилстрой» трести «Ташросстрой» бошқармасида илғор коллективлардан биридир. Улар беш йиллик тўртинчи йилининг дастлабки кунлариданоқ юқори суръат билан меҳнат қилиб, бир қатор муваффақиятларга эришишди.

Тўртинчи разрядли дурадгор Турғунбой Исломов, малакали бетончи Абдулла Абдувалиевлар кунлик топшириқларини зиёдаси билан бажаришяпти. Шу билан бирга Тошкент қурилиш техникуми кечки бўлимида ўқимоқда. Пешқадам пайвандчи Петро Рябов, уста дурадгор Виктор Бойков сингари азаматлар ҳам кунлик нормаларнин бир ярим баробардан бажариб, бригада шуҳратига-шуҳрат қўшмоқдалар.

— Материал таъминотининг яхши йўлга қўйилганлиги, меҳнатни илмий асосда ташкил қилиниши, тежамкорликка ҳамма бирдай интилиши сабабли Матушевский бригадаси ҳозир 1974 йилнинг иккинчи квартали ҳисобига меҳнат қилмоқда, —дейди фахрланиб прораб Леонид Зимин. — Ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланаётган аҳил бинокорлар кунн-кечагина ўз ишларини тамомлаб меҳнат эстафетасини монтажчиларга топширишди. Улар энди янги турар жой биноси қурилишини бошлашди. Бу бино пойдеворини ҳам муддатидан илгари тугаллашга аҳд қилишди.

РЕСПУБЛИКА ПОЙТАХТИ—ГЎЗАЛ ВА КЎКАЛАМЗОР БЎЛСИН

Жонажон Тошкентимизни ободонлаштирайлик

ОКТЯБРЬ РАЙОНИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИ, ТРАНСПОРТ, АЛОҚА, МАИШИЙ ХИЗМАТ, ЎҚУВ ЮРТЛАРИ, МУАССАСАЛАР, ЖЭКЛАР, МАҲАЛЛА ҚОМИТЕТЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИ, БУТУН ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА РЕСПУБЛИКА КОМПАРТИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШ БЎЙИЧА

барча тошкентликларга мурожаати

Қадрли тошкентликлар!

Биз ажойиб ва бахтли замонда яшамоқдамиз. Совет кишилари Коммунистик партия раҳнамолигида коммунистик қурилишнинг барча участкаларида фидокорона меҳнат қилаётирлар. Беш йилликнинг учинчи йилида иқтисодий ва маданий қурилишда эришган зафарларимиз социалистик тузумнинг беқиёс устунлиги ва зўр ҳаётий кучга эга эканлигини яна бир карра намойиш этди, барча совет халқи ижодий меҳнатининг, ленинчи партиямиз кўп қиррали фаолиятининг ёрқин натижаси бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг совет кишиларини умумхалқ социалистик мусобақаси байроғини баланд кўтаришга, 1974 йил топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини ўзларининг фидокорона зарбдор меҳнатлари билан бажо келтиришга даъват этган партияга, совет халқига Мурожаатидаги жўшқин сатрлар ҳаммамизга битмас-туганмас куч-ғайрат бахш этиб, янги ғалабаларга ундади.

Партия Ватанимиз қудратини бундан кейин ҳам янада мустаҳкамлаш йўлида бизни янгидан-янги меҳнат зафарларига, жасорат кўрсатишга даъват этаётир. Мамлакатимиз меҳнаткашлари партиянинг бу жанговар чақириғига лаббай деб жавоб бериб, беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида зарбдор вахтада туриб меҳнат қилаётирлар.

Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашлари ҳам коммунизм қурилишига ўзларининг салмоқли улушларини қўшаётирлар.

Шаҳримизга баҳор ташриф буюрди. Фасли навбаҳор— Наврўз нафаси уфураяпти. Кўклам келганини ҳар қадамда ҳис этиб турибмиз: дарахтлар куртак ёзаяпти, қушлар шодиёна хониш қилаяпти. кишилар чеҳрасида, болалар лабида завқ-шавқ ва табассум жилва этаяпти. Уларнинг нигоҳида бахтиёр турмушимиз ўзини кўз-кўз этаяпти.

Баҳор асло кечикмайди. У ҳамиша ўз вақтида эшик қоқади. Унинг йўлида қор ва совуқ шамол ҳам ғов бўла олмайди. Баҳор ўзининг қайноқ нафаси билан дилимизга чўғ солади, қалбимизни нурга ўрайди, янада яхшироқ ва унумлироқ меҳнат қилишга ундайди.

Бу йилги баҳор республикамиз учун, унинг ҳар бир кишиси учун ғоят қадрли бўлган бир дамда кириб келаяпти. Бу — Совет Социалистик Ўзбекистонининг, республика Коммунистик партиясининг Эллигинчи баҳоридир. Бизнинг барча орзу-ўйларимиз, ишларимиз бугунги кунда ана шу ажойиб тўй тараддуди билан вобастадир.

Тўйга тўёна билан келиш ота-боболан қолган удум. Республикамизнинг барча меҳнаткашлари қатори, тошкентликлар ҳам —саноат корхоналари, қурилиш коллективлари, фан ва маданият ходимлари, ободонлаштириш ташкилотлари ишчилари тўйга тўёна тайёрлашга аллақачон бел боғлашган.

Бизнинг районимизда завод ва фабрикалар, комбинатлар, қурилишлар, олий ўқув юртлари, лойиҳа институтлари кўп. Ўн минглаб кишилар улкан ижодий меҳнат билан бандлар. Юбилей шодиёналари кунида бизнинг ҳам фахрланишга арзигулик ҳиссамиз бўлади. Район бинокорлари вақтдан ўзган ҳолда меҳнат қилишяпти. Беш йилликнинг уч йили плани муддатидан олдин бажарилди, 9,5 миллион сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарилди. Беш йиллик тўртинчи йилини ҳам биз суръатни бўшаштирмай, енг шимариб қарши олдик. Социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёзаётир, унда коммунистлар энг олдинги сафларда бораётирлар. Корхоналар, муассасалар, ташкилотларнинг коллективлари янада яхшироқ ва самаралироқ меҳнат қилишга азму-қарор қилдилар. Маҳсулот реализация қилиш 1974 йил планини муддатидан олдин —25 декабрда бажаришга аҳд этдик.

Бироқ, Октябрь райони меҳнаткашлари республикамиз тўйига фақат меҳнат совғаларигина тайёрлаш билан чекланиб қолаётганликлари йўқ. Биз ҳар эрталаб ишга йўл олаётганимизда, районимизнинг ҳар бир қадамида, ҳар бир кўча ва маҳалласида ажойиб ўзгаришлар бўлаётганлигининг шоҳиди бўламиз.

Кейинги бир неча йил ичида районимизнинг ташқи кўриниши беқиёс даражада ўзгариб кетди. Саноат корхоналарининг янги корпуслари қад кўтарди, турар жой кварталлари бунёд этилди, ноёб иншоотлар қурилди, кенг ва кўркам кўчалар, хиёбонлар район территорияси ҳуснига-ҳусн қўшди. Илгари қурилган пастқам, лойдан ясалган уйлар ўрнига осмонўпар бинолар бўй чўзди, янги истироҳатгоҳлар, гўзал фонтанлар ҳамшаҳарларимизга завқ ва ором бағишлаётир.

Айниқса, районимизнинг эски шаҳардаги қисмида кескин ўзгаришлар кўзга ташланаяпти. Янги Бош универсал магазин, кенг ва кўркам Беруний проспекти, унинг атрофидаги гўзал архитектура ансамбли — янги турар жой бинолари нафақат Октябрь районининг, балки бутун пойтахтимизнинг кўрки бўлиб қолди.

Кўп биноларга ҳозир сайқал бериляпти. Республикамизнинг олтин тўйигача ноёб кошоналардан ҳисобланган Цирк, Телевизион марказ, Ёшлар уйи, Матбуот уйи, Музика асбоблари фабрикаси бинолари фойдаланишга топширилади. Бўзсув ва Анҳор каналлари устидан ўтадиган кўприклар, Хадра ва Охунбобоев номидаги майдонларда қуриладиган ер ости ўтиш йўллари, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номидаги проспект, Аҳмад Дониш кўчаси районимиз жамолини очиб юборади.

Жонажон шаҳримизни ободонлаштириш — бу, фақат қурувчиларнинггина иши эмас. Бу—ҳар биримизнинг бурчимиздир. Районимиз аҳолиси ўртасида уни янада гўзал ва обод этиш йўлида жонбозлик кўрсатаётган, ўз куч-қувватларини ҳам, вақтларини ҳам ана шу хайрли ишга аямаётган фидокорлар кўплаб топилади. Улар шаҳримизнинг эртанги кунини, унинг истиқболини дилга жо этиб, меҳр-муҳаббат билан дарахт экмоқдалар, гулзорлар бунёд қилмоқдалар. Улар бу ишни ўзлари учун, ўз фарзандлари ва невaралари учун, барча тошкентликлар учун, унинг кўп сонли меҳмонлари учун қилаётганликларини яхши ҳис этадилар. Район меҳнаткашлари ариқларни тозалаш, кўчаларни озода ва саранжом-сариштa тутишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Кишиларимиз учун жуда зарур, олийжаноб ва хайрли иш бу.

Биз, тошкентликлар шаҳримиз тез орада юксак намунали шаҳарга айланишини истаймиз. Бироқ, пойтахтимизнинг мамлакатдаги бошқа шаҳарларга намуна бўлишига эришмоқ учун, ҳали ҳормай-толмай меҳнат қилишимиз лозим.

Мана шунинг учун ҳам, биз ўз коллективларимиз ўртасида маслаҳатлашиб олиб, Ўзбекистон пойтахтини ободонлаштиришда районимиздаги ҳеч бир киши четда туриши асло мумкин эмас, деган қарорга келдик. Заводлар, фабрикалар, қурилишлар, лойиҳа ва илмий-тадқиқот институтлари, муассасалар, транспорт, маиший хизмат ташкилотларининг барча меҳнаткашлари, олий ўқув юртлари ва техникумларининг ўқитувчилари, студент ва талабалари энг муҳим ҳисобланган объектлар қурилишида ва районни ободонлаштириш ишларида актив қатнашишга аҳд қилдилар. Бўш вақтларимизда 24 соат ишлаб бериб, ҳашарга чиқиш—бизнинг қароримиз ана шундай. Ўзбекнинг ҳашар деб аталган азалий анъанаси бор. Эндиликда, бу сўзни мамлакатимиздаги ҳар бир киши яхши тушунади. Чунки янги Тошкентни москвалик ва ленинградликлар, свердловсклик ва бокулик, тбилисилик ва таллинликлар, челябинсклик ва курскликлар, мамлакатимиз халқларининг жуда кўп вакиллари ана шу ҳашар йўли билан бунёд этдилар. Шунинг учун, келинг дўстлар, шаҳримизни, унинг ҳар бир кўчасини, ҳар бир ҳовлисини ҳашар йўли билан обод ва кўркам этайлик! Ана шу меҳнат байрамида ҳар бир тошкентлик албатта иштирок этишига эришайлик. Биз, Октябрь райони аҳолиси районни ободонлаштириш йўлида ҳар биримиз йигирма тўрт соатдан ишлаб беришга бел боғладик.

Бу хайрли ишда ҳар бир коллективнинг иш жойи белгилаб олинди. Чунончи «Средазгипроводхлопок» институти коллективи Охунбобоев номли майдонни тартибга келтириб, ободонлаштиради. «Узавтострой» тресги ходимлари эса, Анҳор канали қирғоғини тартибга келтириш оталиғини олади, «Ташгенплан» ва «Ташгипрогор» институтлари райондаги майдонлар, кўчалар ва йирик биноларни бадиий жиҳатдан безаш лойиҳаларини ишлаб беради. Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, «Главсредазирсовхозстрой», бадиий буюмлар фабрикаси коллективлари ўзаро ҳамжиҳатликда Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номидаги янги проспектни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини бажарадилар. Қурилиш ва полиграфия техникумлари, 169-мактаб коллективлари цирк атрофини яшил зонага айлантирадилар, «Узглавводстрой» кучи билан Анҳор канали қирғоғи тартибга солинади, Қиёт канали ремонт қилинади, райондаги барча ирригация тармоқлари тартибга келтирилади. Тошкент область полиграфия комбинати марказ-14 микрорайонидаги иккита уйни, «Средазцветмет» коллективи эса, тўққизта уйни ремонт қилиб беради.

Шаҳарлараро телефон станцияси, «Спецмонтаж», «Узремстройтрест» коллективлари ҳам территорияларни ободонлаштириш ва биноларни ремонт қилиб беришда актив қатнашадилар. Рус тили ва адабиёти институти ўқитувчи ва студентлари ҳам бир қатор объектларга оталиқ қиладилар.

Маҳаллалар аҳолиси ҳам бу хайрли ишдан четда турмайдилар, албатта. Чунончи, территориялари ҳалқа йўлига туташган маҳаллалар шаҳримиздаги ана шу энг йирик магистрални кўкаламзорлаштирадилар.

Яшил дўстларимизга катта меҳр билан қаралади. Бу вазифани асосан ёшлар бажаришади. Мактаб ўқувчилари кучи билан 100 минг туп манзарали ва мевали дарахтлар, 40 минг гул кўчатлари экилади. Улар Есенин номидаги, Охунбобоев номли, «Кўкча» паркларида, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли проспектда, А. Ҳидоятов номли кўчада ва бошқа жойларда иш олиб борадилар. Инсон ўз умри давомида ақалли бир туп ниҳол ўтқазиши керак, деб бежиз айтилмаган. Бу нақлга амал қилиб, биз ниҳол экибгина қолмай, уни меҳр билан парвариш этишга, фарзандларимизда унга нисбатан муҳаббат туйғуларларини тарбиялашга эътибор беришимиз лозим.

ЖЭҚлар, уй бошқармалари ва маҳалла комитетлари коллективлари ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш, санитария тозалиги ишларига актив қўшилдилар.

Районда энг намунали уй, энг обод кўча, квартал, майдон, ҳовли номини олиш учун мусобақа қизитиб юборилди. Биз уйларимиз балконларини, верандаларини яшил либосга ўрашга, уларни гуллар билан безашга аҳд қилдиқ.

Ҳовлиларимиз кўринишига ҳам жиддий эътибор берамиз. Ҳовлини ҳамиша саранжом-сариштa тутиш, уни киши кўнглини очадиган файзли ҳолга келтириш яхши одат. Бундай ҳовлилардан ўтганингизда баҳри-дилингиз очилиб кетади. Бундай ҳовлига қараб, унда истиқомат этувчилар нечоғлик аҳил, интизомли, табиат шайдоси эканлигига ишонч ҳосил киласиз. Шунинг учун ҳам, биз ҳар бир ҳовлини кишиларга завқ бағишлайдиган қиёфага айлантиришга аҳд қилдик.

Биз ўз жонажон шаҳримизни, ўз районимизни, ўз маҳалламизни кварталимизни, кўчаларимизни жон-дилдан севамиз. Уларни гўзал, саранжом-сариштa ва файзли қиёфада сақлаш ҳар биримизнинг шарафли ишимиздир.

Қимматли тошкентликлар! Октябрь райони аҳолисига сизга мурожаат этар экан, бизнинг бу ташаббусимизга якдиллик билан қўшилишга сизларни даъват этади. Районимиз энг намунали районга айланиши йўлида ҳар бир корхона, муассаса, ўқув юрти коллективлари ўзининг бутун куч-қувватини аямаслиги лозим. Якдил ва ҳамжиҳат бўлган тақдирдагина бу хайрли ишда муваффақиятга эришиш мумкин. Келинг, ҳамшаҳарлар, жонажон тошкентимизни боғ шаҳарга айлантирайлик, уни яшил либосга ўрайлик, гулзорга айлантирайлик! Ана шунда ҳар бир тошкентлик пойтахт кўчалари бўйлаб одим ташлар экан, «Мана шуларнинг ҳамкаси менинг қўлларим, менинг меҳнатим маҳсулидир!», деб фахр билан айта олади.

● ОЛТИН ТЎЙГА МУНОСИБ ТЎЁНАЛАР ТАЙЁРЛАЙЛИК

● *МЕҲНАТ ШИЖОАТИМИЗ— ВАТАН БАХТ-САОДАТИ ЙЎЛИДА*

● ҲАР БИР РАЙОН СЎЛИМ ВА КЎРКАМ БЎЛСИН

● ОБОДОНЛАШТИРИШ—ЎЗБЕКИСТОН ПОЙТАХТИ БАРЧА АҲОЛИСИНИНГ ИШИДИР

IV ТАШКЕНТ-74 МЕЖДУНАРОДНЫЙ ТУРНИР ЮНИОРОВ

СОВРИНЛАР ТОПШИРИЛДИ

Кеча тошкентликлар ўсмирлар ўртасида футбол бўйича IV Халқаро турнир қатнашчилари билан хайрлашдилар. Бир ҳафта давом этган курашдан сўнг командаларнинг охирги матчлари уларнинг турнир жадвалидаги ўринларини аниқлаб берди.

«Политотдел» стадионида бронза медаллари учун курашда ГФР ва ГДР командалари куч синашдилар. Бу ўйинга яхши тайёргарлик кўра олган Ғарбий германиялик футболчилар ўз рақиблари дарвозасига жавобсиз уч тўп киритишга муваффақ бўлдилар.

«Трактор» стадионида Финляндия ва СССРнинг иккинчи терма командалари ўз муносабатларини аниқладилар. 1:0 ҳисобида ғолиб чиққан фин ёшлари бешинчи ўринни эгаллашди. Турнир аутсайдерлари — ПХР ва Швеция командаларининг баҳсида Польша спортчилари 3:1 ҳисобида ютиб чиқишди.

Кўриниб турибдики, турнирнинг сўнгги ўйинларида ҳужумчилар ўзларини кўрсатиб, кўп тўп киритишди. Фақат «олтин» ва «кумуш» медаллар учун ўйинда қўшимча йигирма минут вақт берилганлигига қарамай, тўп бир марта ҳам дарвозага киритилгани йўқ.

Асосий соврин учун даъвогарлар — СССР—1 ва Ўзбекистон терма командаларининг учрашуви Марказий «Пахтакор» стадионида бўлди. Об-ҳавонинг совуқ бўлишига қарамай трибуналарга жуда кўп томошабинлар йиғилишди.

Ғолибни аниқлаш учун жарима тўпларини тепишга тўғри келди. 11 метрли жарима тўпларини тепишда бахт мамлакат терма командасининг футболчиларига кулиб боқди.

Ўйиндан сўнг турнирнинг тантанали ёпилиш маросими бўлди. Барча саккиз команда яна майдонда сарф тортди. Мусобақаларга якун ясар экан ташкилий комитетининг раиси шаҳар партия комитетининг секретари В. В. Барабаш, турнирнинг қизиқарли ўтгани ва футболчилар ўз ўйинлари билан тошкентлик спорт муҳлисларини мамнун этганликларини таъкидлади.

Ғолиб командаларга — СССРнинг биринчи терма командасига, Ўзбекистон ва ГФР терма командаларга асосий совринлар ва медаллар топширилди.

ГФР дарвозабони Хорст Дреер турнирнинг энг яхши дарвозабони, унинг командадош дўсти Б. Тиле — энг яхши ҳимоячи, швециялик Г. Паттерссон — энг яхши ярим ҳимоячи ва Пётр Василевский (СССР —1) — энг яхши ҳужумчи деб топилди. Ана шу футболчиларнинг ҳаммасига махсус совринлар топширилди.

Ўзбекистон терма командасининг иккинчи ўринни эгаллаганлиги — ҳамшаҳарларимизнинг, уларнинг тренерлари С. Арутюнов ва В. Қаҳҳоровнинг катта муваффақиятидир. О. Аширов, Б. Баканов, Р. Юсупов, Н. Нортожиев, К. Бранчуков ва бошқа футболчиларнинг ўйини яхши таассурот қолдирди.

В. ҚОБУЛОВ.

СУРАТДА: турнир ғолиби — СССР-1 командаси. М. Нуриддинов фотоси.

Ўқув-машқ йиғинини Сочида давом эттираётган «Пахтакор» «Қайрат» командаси билан ўртоқлик учрашуви ўтказди. Тошкентликлар 1:0 ҳисобида ғолиб чиқишди. Тўпни В. Фёдоров киритди.

ПРОПАГАНДАНИНГ АМАЛИЙЛИГИ

«Билим» жамияти Ленин район ташкилоти правлениесининг бўлиб ўтган пленумида КПСС Марказий Комитети декабрь (1973 йил) Пленуми қарорлари асосида район ташкилоти олдида турган вазифалар кўриб чиқилди.

Правление президиумининг аъзоси, район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири З. А. Короблева пленумда доклад қилди.

«Билим» жамияти ташкилоти бошланғич ташкилотларининг раислари ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДАН

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети, меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Совети ижроия комитети Ўзбекистон Компартияси шаҳар комитетининг аъзоси, шаҳар Советининг депутати, В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиали директори Ҳадича Раимовна **Мусахонова** 1974 йил 4 мартда тўсатдан вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

ҚИШЛОҚҚА—САМАРАЛИ ЁРДАМ

Бугун

баҳорнинг биринчи куни. Кўп ўтмасдан, далаларда қизғин экиш мавсуми бошланади. Беш йилликнинг тўртинчи белгиловчи йилида экинлардан мўл ҳосил етиштиришга аҳд қилган деҳқонларимиз меҳнат қилишга киришади.

«Ўроқ ва Болға» иттифоқига содиқ қолган пойтахтимиз ишчилари бу экиш-тикиш палласида деҳқонларга ўзларининг ёрдам қўлларини чўзадилар. Машинасозлар қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқаришни тезлаштириб, деҳқонларни зарур техника воситалари билан қуроллантиришга, уларни оғирини енгил қилишга ошиқмоқда. Яқинда завод ва фабрикаларнинг мутахассислари дала меҳнаткашларига яқиндан ёрдам бериш учун колхоз ва совхозларга йўл олишади. Завод ва дала — булар халқ хўжалигининг етук тармоқларидан ҳисобланади. Шунинг учун ҳам, қишлоқ ва шаҳар меҳнаткашлари бир-бирларига ёрдам қўлини чўзади. Ҳозир дала ишларини техникасиз тасаввур қилиб бўлмайди. Қишлоқ хўжалигининг кўпгина соҳаларида машиналар деҳқонларнинг оғирини енгил қилмоқда.

Пойтахтимиз меҳнаткашлари СССР Министрлар Советининг «1974 йил баҳорги дала ишларини уюшқоқлик билан ўтказиш тўғрисида»ги қарорини ўзларининг жанговар меҳнат программалари деб қабул қилдилар. Бу қарорда қишлоқ хўжалигига трактор, прицеп ва бошқа ускуналарни муддатидан илгари тайёрлаб бериш каби муҳим вазифалар қўйилган. Шунингдек, қишлоқ хўжалигига бевосита ёрдам кўрсатишнинг перспектив планлари белгилаб берилган.

Беш йилликнинг тўртинчи белгиловчи йилига олинган ўзаро социалистик мажбурият шартномаларида ҳам бу ҳақда конкрет тадбирлар белгиланган.

Тошкентнинг барча меҳнат коллективлари қишлоқ меҳнаткашларига ёрдам беришни ўз олдларида турган асосий вазифаларидан бири деб билишади. Шунинг учун ҳам, бутун имкониятларни ишга солган ҳолда, қишлоқ хўжалигига ҳар томонлама яқиндан ёрдам бериб, ўзларининг бурчларини шараф билан бажаришга бел боғлашган.

Дўстлик қонуни билан

Бугун

«Узсельхозтехника»га қарашли тажриба ремонт-механика заводи йил бошидан буён Д—37 ва А—01 типидаги трактор моторларидан 490 тасини ремонт қилиб, қишлоқ меҳнаткашларига жўнатди.

Ремонтчилар тайёрлаб бераётган двигателлар тўхтаб қолган «пўлат отлар»ни оёққа турғазишини яхши билишади. Республикамизнинг Қашқадарё ва Сурхондарё каби жанубий областларида баҳорги экиш мавсуми бошланишига оз кунлар қолди. Шунинг учун ҳам, деҳқонларга биринчи навбатда техника воситалари жўнатилмоқда.

Бизнинг асосий вазифаларимиздан бири турли маркадаги моторларни тез ва соз ремонтдан чиқаришдир.

Коллективимиз техника воситаларини белгиланган муддатда ремонт қилиб бериш билан, унга қўшимча кўплаб эҳтиёт қисмлар ҳам жўнатяпти. Бу эса қишлоқ меҳнаткашларига жуда қўл келади.

Сафимизда слесарлар Андрей Скачок, Абдураҳмон Желакаев, токарь Юсуф Маҳмуджонов, шлифовкачи Ҳасан Олимовлар юксак меҳнат унумдорлигига эришиб, аъло сифат маҳсулот беришмоқда. Уларнинг ташаббусидан бутун коллектив ибрат олаяпти.

Бу йил корхонамизда ишлаб чиқариш ҳажми анча ўстирилади. Юбилей йилида план бўйича 4,5 минг двигателни ремонт қилиб беришимиз керак. Коллективимиз 1974 йилга муқобил план қабул қилганда планга қўшимча 70 агрегатни ремонт қилиб беришимиз кўрсатилган эди. Лекин яқинда «Ташхимсельмаш» заводи билан ўзаро социалистик мусобақа шартномаси қабул қилиб, яна 35 та агрегатни ремонтдан чиқаришга сўз бердик. Ҳаммаси бўлиб пландагига қўшимча 105 моторни ремонт қилиб берамиз. Бунинг учун биз бутун куч ва ғайратимизни ишга солган ҳолда Узбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш иштиёқида меҳнат қилаяпмиз.

А. ПОЛЕВ,
«Узсельхозтехника»га қарашли тажриба ремонт-механика заводи мотор цехининг токари, завод касаба союз комитетининг аъзоси.

● Фан-техника тараққиёти йўлида

Қудратли трактор яратишди

Тракторлар ҳам худди кишилар каби: уларнинг бугунги қиёфаси қандай ва эртага қандай «кийинтирилади», бу жуда катта аҳамиятга эга.

1973 йилнинг декабрь ойида Бутуниттифоқ техника эстетикаси институтининг Белоруссия филиалида мамлакатимиз трактор саноати кўргазмаси бўлди.

Бу кўргазма-семинарда Тошкент трактор заводи ҳам ўзининг «Мансур» типидаги «Т 28Х4М» маркали трактори билан қатнашди.

Биз заводнинг бадиий жиҳозлаш конструкторлик бюросининг бошлиғи А. Фроловдан Узбекистон трактори кўргазма қатнашчиларида қандай таассурот қолдиргани ҳақида сўзлаб беришини илтимос қилдик.

— Кўргазмага 22 завод ўз трактори билан қатнашди, — дейди А. Фролов.

Улар қаторида мамлакатимизнинг Волгоград, Минск, Липецк ва Кишинев каби қатор етук тракторсозлик корхоналари ҳам бор эди.

Бизнинг интервью

— Яқин келгусида тракторларни такомиллаштириш ишларига қандай талаблар қўйилмоқда?

— Биринчи ва асосий талаб тракторчиларнинг иш шароитини яхшилаш, қолаверса, трактор деталларини тайёрлашда кўп меҳнат талаб қиладиган жараённи бошқача ташкил қилиш масаласи турибди. Чунки ҳозирда тракторларнинг кабиналарини бир бутун қилиб тайёрлаш усули ҳамма ерда «мода» тусига кириб қолган. Бу усул конструкторлар томонидан анча ноқулай деб топилди.

— Тошкентлик конструкторлар бу ҳақда қандай ижобий таклифларни илгари сурмоқдалар?

— Бизнинг «Т 28Х4М» тракторимиз кўргазма қатнашчиларида катта таассурот уйғотди. Заводимиз конструкторлари маҳаллий об-ҳаво шароитини ҳисобга олган ҳолда тракторларга кабиналарни деярли ойнадан тайёрлашни таклиф этди. Бу усул кабиналар тайёрлашнинг технологик жараёнини такомиллаштириш билан уни тайёрлашни ҳам бирмунча тезлаштиради. Бундай кабиналар алоҳида деталлардан иборат бўлиб, керак пайтда тез йиғилиши мумкин. Шунингдек, янги кабинада хавфсизлик карсаклари ўрнатилган. Карсаклар мабодо трактор ағдарилиб кетадиган бўлса ҳам ҳайдовчини шикастланишдан сақлаб қолишга мўлжалланган. Шунингдек, тракторларга қишлоқ хўжалик агрегатларини осонлик билан ўрнатиш имконини беради. Бундай кабиналарни тайёрлаш завод учун ҳам анча арзонга тушади. Кўплаб металлни тежаб қолиш имкони яратилади.

— Совуқ кунларда бундай кабиналарда ишлаш механизаторларга қулай бўлмаса керак?

— Албатта, совуқ кунларда бундай кабиналар тракторларнинг бошқарув ишларини қийинлаштиради. Бироқ тракторларни асосан мамлакатимизнинг жанубий — ёз деярли саккиз ой давом этадиган районларига мослаштирилганини ҳисобга олсак, у жуда қулай. Янги кабина механизаторларни жазирама иссиқдан, чангдан ва турли химиявий моддалардан яхши ҳимоя қилади. Унга қуёшдан ва чангдан ҳимоя қилувчи махсус қурилмалар ўрнатилган.

Виставка қатнашчиларининг асосий эътибори тракторларимизнинг ташқи кўриниши уйғунлашиб кетганига қаратилди. Чунки тракторда ҳар бир деталь ўзининг технологик вазифасини бажариш бўйича формасига жуда мос тушган.

Кабина усти худди ўзбекларнинг миллий чопонига ўхшаб кетадиган материал билан беркитилган. Бу ҳам ифтихор аҳамиятига эга бўлган муҳим фактдир.

— Тракторнинг умумий тузилишига яна қандай муҳим ўзгартиришлар киритилган?

— Биз янги машинада бирорта ҳам ошиқча деталь йўқлигини айтиб ўтдик. Унда ёқилғи баки, тракторнинг олдинги «пешонаси» ролини ўтайди, капот ўрнини эса, ҳаво фильтрининг корпуси эгаллаган. Фильтрнинг тўрлари ҳам миллий безаклар асосидо яратилган. Бундай форма фақат тракторларнинг ташқи кўринишини яхшилаб қолмасдан, балки унинг тайёрлаш жараёнини тезлаштиради. Тракторларнинг таннархи арзонлашади, уни ремонт қилиш осонлашади.

— Лойиҳа ишларида бадиий - конструкциялаш қандай аҳамият касб этади?

— Ишлаб чиқариш эстетикаси мутахассислари қатъий ишонч билан, меҳнат унумдорлигининг ўсиши ва маҳсулот сифатининг яхшиланиши иш жойининг қанчалик маданий ташкил қилинишига боғлиқ, деб айта оладилар. Чунки меҳнат унумдорлигининг ўсиши иш жойини қулай ташкил қилишга кўп жиҳатдан боғлиқ. Шунинг учун заводимизда янги техникани эстетика жиҳатдан мукаммал бўлишига катта эътибор берилмоқда.

Эстетика институти 1970 йилда ташкил қилган виставкада Тошкент тракторининг ташқи тузилишига катта қизиқиш билан қаради. Эстетика институтининг директори Ю. Соловьёв экспонатлар ичида Тошкент трактори ташқи мукаммаллиги билан ажралиб туришини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Минскда бўлган кўргазмада бизнинг тракторимизни Волгоград трактор заводининг бош конструктори О. Ширяев, эстетика институти меҳнат шароити лабораторияси бошлиғи Л. Бартасов ва бошқа илмий текшириш институтининг вакиллари, тракторчилар, иш шароитини яхши таъминлаши жиҳатидан мукаммал эканлигини айтишди.

— Тракторчилар меҳнатини енгиллаштирадиган асосий қулайликлар нималардан иборат?

— Тракторнинг бошқарув пультлари жуда яхши жойлашган. Рулга эса гидростатика ўрнатилган бўлиб, у жуда енгил бошқарилади. Шунингдек, механизаторларнинг хоҳишига қараб бошқарув пультларини янада қулай ўрнатиш мумкин.

— Охирги савол: янги тракторни лойиҳалаш ишларида кимлар иштирок этди?

— Янги тракторни бунёд бўлишида рассом-конструктор Ю. Масунов, конструкторлар В. Ковалёв, И. Минушев ва бадиий конструкторлик бюроси ишчи-хизматчиларининг хизмати катта бўлди. Тажриба участкасининг слесари Э. Мозинов ва бошқалар ҳам актив қатнашди.

Ҳозир бундай машиналарнинг иккинчи нусхаси тайёрланаяпти. У шу йилнинг март ва май ойларида синаб кўришга чиқарилади.

А. ГЕХТЛЯР.

КЎЗГА КЎРИНМАС «АРМИЯ»

Республикамизда қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандаларига қарши курашда кучли микробиологик моддалардан фойдаланилмоқда. «Узсельхозтехника»нинг савдо базаси область биология лабораторияларининг станцияларига ўсимликларни ҳимоя қилувчи янги моддалар этнобактерин ва дендробациллин етказиб бераяпти.

Утган йили бундай моддалар билан мутахассислар зараркунандалар кўп деб топишган 28 минг гектар пахта, боғ ва сабзавот майдонларига ишлов беришди. Бу йил бундай микробиологик моддалар билан юз минг гектар ердаги экинларни ҳимоя қилиш кўзда тутиляпти.

Қишлоқ хўжалик экинлари этнобактерин ва дендробациллин билан дорилланганда кўзга кўринмас миллиард мўъжиза зараркунандаларга қирон келтиради. Ҳар бир грамм этнобактеринда 30 миллиард мўъжизавий қурол бўлиб, у зараркунандаларнинг 80 турини йўқотишга мўлжалланган.

Бу йил қишлоқ меҳнаткашлари яна бир янги химиявий модда оладиган бўлишди. Бу бактеродендцид деб аталувчи модда ҳар хил кемирувчиларни йўқотишга ёрдам беради.

Жаҳон ҳали бундай қишлоқ хўжалик экинларини ҳимоя қиладиган мўъжизавий «армия»ни кўрган эмас. Шубҳасиз, бу моддалар қишлоқ хўжалик экинларини ҳимоя қилишда энг муҳим воситалардан бири бўлиб қолади. **(УЗТАГ)**

МУСТАҲКАМ ҲАМКОРЛИК

Собир Раҳимов райони ишчилари қишлоқ меҳнаткашлари билан яқиндан ҳамкорлик алоқалари боғлашган. Район ишчилари ўз оталиғига олган Тошкент область Калинин райони ва Сирдарё область Ворошилов районининг деҳқонларига ёрдам қўлини чўзиб келмоқда

Яқинда Собир Раҳимов район партия комитети бюроси йиғилишида 1974 йилда оталиққа олинган районларга эҳтиёт қисмлар, машиналар ремонти учун асбоб-ускуналар, ёқилғи учун идишлар, махсус кўчма устахона каби қатор зарур воситаларни жўнатиш планлаштирилди. Шунингдек, баҳорги экиш мавсуми давомида машиналарни ремонт қилувчи мутахассислар жўнатилади. Қишлоқда қурилиш ва суғориш иншоотларини тиклашда ҳам яқиндан ёрдам берилади.

Район меҳнаткашлари яқинда қабул қилган социалистик мажбуриятларда ҳам саноат корхоналари колхоз ва совхозларга зарур техника воситалари ва эҳтиёт қисмлар етказиб бериш квартал ва ойлик планларини муддатидан илгари бажариш қайд этилган.

Район ўз оталиғига олган колхоз ва совхозларга баҳорги ва кузги мавсум давомида қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилувчи 20 та махсус автолетучка ва юзга яқин «зангори кема» капитанларини жўнатади.

Шунингдек, Тошкент область Калинин районида қурилаётган беш ярим гектарлик парник қурилиши тугалланди. Районда сут соғиш қурилмалари ҳам ўз вақтида битказиб берилади. Қишлоқ устахоналарига дастгоҳ ва жиҳозлар, қурилиш учун хом ашё, силос бостириш учун мосламалар жўнатилади ва қишлоқларни электрлаштириш ва газлаштириш ишларида яқиндан ёрдам берилади. Яқин кунларда колхоз ва совхозларнинг чорвадорлари учун тўртта дам олиш хонаси жиҳозлаб берилади.

Т. ТОШЕВА.

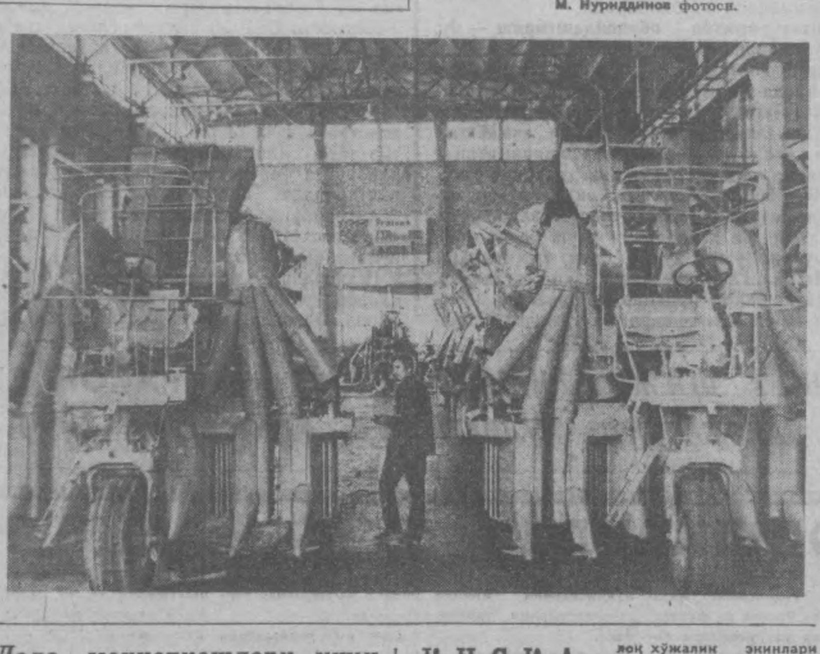

Мамлакатимиз пахтакор республикаларининг машиналари парки йил сайин кенгайиб бормоқда. «Ташсельмаш» заводининг машинасозлари ўтган йили деҳқонларга 6.725 терим агрегатини етказиб беришди. Бу йил эса улар 7.400 «зангори кема» ишлаб чиқаришга аҳд қилишган.

СУРАТДА: «Ташсельмаш» заводининг йиғув цехи. «Узбекистон» маркали пахта териш комбайнларини йиғиш пайти.

М. Нуриддинов фотоси.

Жаҳон ойнаси

ЧИННИГУЛ МАСКАНИ

«Карафу» суахили тилида чиннигул демакдир. Қитъа аҳолиси учун бу сўз Шарқий Африкада Ҳинд океани соҳили яқинида жойлашган ва Танзания республикаси составига кирадиган Занзибар ва Пемба ороллари билан бевосита боғланган. Бу ерда, ҳатто, бутун дунёда Занзибар ва Пемба улкан чиннигул плантациялари билан маълум, шу сабабли улар «чиннигул ороллари» номини олишган. Уларнинг маҳсулоти — халқаро экспортнинг 80 процентини мана шу ўсимлик ташкил қилади, ундан медицина, атторлик, тамаки саноатида ва кулинарияда кенг фойдаланилади.

Занзибарга келадиган кўплаб туристлар чиройли плантацияларни кўришга шошадилар, маҳаллий ҳунармандлар томонидан маҳорат билан чиннигулдан тайёрланган ёдгорликларни сотиб олишга ҳаракат қиладилар. Чиннигул дарахти оппоқ ва тик танаси, қуюқ, тожи, нозик яшил барглари билан бизнинг оқ қайинимизни эслатади. Етилиш даврида буталарида тўқ қизил ғунчалар пайдо бўлади, улардан энг юқори сифатли чиннигул мойи тайёрланади. Йилнинг бу пайтида Занзибар анвойи ипаклардан тикилган нафис гиламни эслатади.

Оролларда чиннигул дарахтининг пайдо бўлиш тарихи яқин ўтмиш билан боғлиқ. XIX аср бошида Султон Омон Сайёд Саид Шарқий Африкада ҳукмдорлигини ўрнатиб, Занзибар оролларини ўз резеденциясига айлантирди. Саид ва унинг атрофидагилар ҳар икки оролда чиннигулзорлар барпо қилабошладилар. Чиннигул дарахтини экиш буйруқ асосида амалга оширилди. Ўз ерларига бир неча туп чиннигул экиш деҳқонлар учун шарт қилиб қўйилди. Бундан бўйин товлаганларни қаттиқ жазо кутарди. Бу ўсимликни оролларда ўстириш учун шароит шу қадар қулай эдики, ўтган асрнинг ўрталарига келиб Занзибар бутун дунёда етиштириладиган чиннигулнинг тўртдан уч қисмини бера бошлади.

Бу дарахтни ўстириш катта чидамни талаб қилади. Дастлабки етти йил давомида ниҳол алоҳида эътибор билан парвариш қилиниб, ҳар хил касалликлардан сақланади. Улар ҳам кейин мўл ҳосил бериб, боғбонларини хурсанд қилишади. Чиннигул дарахти 40—70 ёшида энг кўп ҳосил беради. Октябрь ва ноябрдаги йиғим-терим мавсумида бутун орол жуда хушбўй ва ширин ҳидга тўлиб кетади.

1964 йилдаги январь революциясига қадар чиннигулни сотишдан келадиган жуда катта фойдани султон ва бир қисм феодаллар ўзлаштириб келдилар. Эндиликда плантациялар давлат мулкидир. Ерларни национализация қилиш ва уни 78 минг деҳқон оиласи ўртасида тақсимлаш ҳақидаги декрет Занзибар революцион ҳукуматининг энг дастлабки декретларидан бўлди. Чиннигулни сотишдан келадиган даромад саноат объектлари қуриш, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, саноат ва соғлиқни сақлаш тармоқларини кенгайтириш, шаҳарларни ободонлаштириш учун сарфланади. Ҳукумат экономикани ривожлантиришдаги чиннигулнинг муҳимлиги ва аҳамиятини тушуниб, бу ўсимликни ишлаб чиқаришни кенгайтиришга қаратилган қарорлар қабул қиляпти. Махсус ҳукумат комиссияси ташкил этилди, у чиннигул хўжалигига илмий асосда раҳбарлик қилади, мутахассислар тайёрлайди, аҳолига дарахтни парваришлаш ва кўчат ўтказиш, ҳосилни йиғиб олиш ва сақлаш усулларини ўргатади. Бир пайтнинг ўзида деҳқонларнинг оғир меҳнатини енгиллаштириш ва уларнинг моддий таъминотини яхшилаш, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини механизациялаштириш г а қаратилган тадбирлар белгиланаяпти.

В. КРЮКОВ,
Занзибар — Москва (АПН).

Италия Компартияси сафлари ўсмоқда

РИМ. (ТАСС). Италияда партия билетларини алмаштириш кампанияси муваффақиятли ўтмоқда. Шу кунларда фабрика ва заводларда минглаб кишилар Италия коммунистик партиясига аъзо бўлиб кирдилар.

Моден шаҳридаги корхоналарда коммунистик партиянинг 12 та янги секцияси тузилди. Бу секциялар сафида 424 нафар коммунист бор. Болоньянинг Кастел Маджоре районидаги Италия коммунистик партияси секциясига 86 киши аъзо бўлиб кирди.

Бу йил Италия коммунистларининг газетаси «Унита»нинг 50 йиллигига бағишланиб ўтказилаётган партия билетларини алмаштириш кампанияси давом этмоқда.

Ирқчиларнинг қабих мақсадлари

ЛУСАКА. (ТАСС). Родезия ирқчилари кучайиб бораётган озодлик ҳаракати тўлқинини тўхтатиб қолишга уриниб, электроника хизматидан фойдаланишга қарор қилдилар. Родезия ички ишлар министри Ланс Смитнинг Солсберида айтган гапига қараганда, мамлакат шарқи-шимолидаги узоқ қишлоқларнинг ҳаммасида партизанлар ҳужумидан хабар бериб турадиган махсус аппаратлар ўрнатилади. Родезия маъмурларининг фикрича бу қимматга тушадиган радио орқали хабар бериш системаси партизанлар пайдо бўлиб қолган жойларга хавфсизлик кучлари отрядларини ва полиция бўлинмаларини тезлик билан юборишга имкон беради.

Ирқчилар мамлакатнинг шарқи-шимолида ташкил этилаётган алоҳида «тақиқ зоналари»га партизанлар билан кураш соҳасида катта умид боғламоқдалар. Жанубий Вьетнамдаги машъум «стратегия қишлоқлари»га ўхшаш махсус манзилгоҳлар ташкил этилади ва африкалик аҳолининг ҳаммаси мана шундай «тақиқ зоналаридан» ҳайдаб келтирилиб, ўша манзилгоҳларга жойлаштирилади.

Родезия ички ишлар министрининг айтишига қараганда, Солсбери ҳукмдорлари «Африка лашкарлари» бўлинмаларига ҳам алоҳида умид боғламоқдалар. Бу «лашкарлар» фақат «ишончли ва текширишдан ўтган» кишилардан ташкил этилмоқчи. Л. Смит бу бўлинмалар маҳаллий «оқ маъмурият»нинг қаттиқ назорати остида туради, деб алоҳида уқтириб ўтди. Ирқчилар «лашкарлар» қўлига бериб қўйиладиган қурол шу ирқчилар режимининг ўзига қарши ишлатилмаслигига ишончлари йўқ эканлиги очиқ кўриниб турибди.

УРУҒЛИК ЖЎНАТИЛМОҚДА

Машиналардан чиқиб кетаётган пахта толаси худди чолғу асбобларининг торини эслатади. Ялтирайди, тебранади ва олға интилади. Пахта толаларига, бу ерга келтиришдан аввал, махсус ишлов берилган. У чангдан ва турли чиқиндилардан тозаланган. Бу ерда пахтадан чигит ажратилмоқда. Машинага келиб тушган пахта унинг тишларига етгач, икки томонга ажраляпти. Бу томонга тозаланган пахтадан ҳар уч-уч ярим минутда 200 килограмм тушаяпти. Пастга тўкилган уруғлик чигитлар сўрғич трубалар орқали бошқа машинага ўтказиляпти. Машиналар уруғлик чигитдаги пахта қолдиғини тозалаб бераяпти. Машина шестерналари оралиғи озгина торайтирилса ҳам уруғлар шикастланиб қолиши мумкин.

Бугун эрталабдан линтерчилар Э. Шодиева билан В. Смирнова дастгоҳларини яхшилаб созлашган. Чунки уруғлик чигитларга шикаст етказиш асло мумкин эмас.

Улар эртага экиш учун жўнатилади. Ҳосилнинг мўл бўлиши кўп жиҳатдан уруғлик чигитларнинг сифатига боғлиқ.

Цехда қатор ўрнатилган 14 та жиҳоз ишлаб турибди. Агарда бирортаси тўхтаб қолса, вақтни ўтказмасдан дарҳол ишга туширилади. Б. Мансуров бошлиқ смена ишчилари дастгоҳларни бекор туриб қолишига йўл қўйишмайди. Шунинг учун ҳам, бу сменада уруғлик чигитларнинг сифатли бўлишига эришилмоқда. Шундай бўлса ҳам, чигитни яна бир назоратдан ўтказиляпти. Назоратчи Эльвира Татаимишева уруғликларни текшириб кўриб, уни нормада белгиланганидан сифатли чиқаётганини айтди. Унинг тозаланиш даражаси ҳам кўнгилдагидек бўлаяпти. У ердан чигитлар махсус транспортёр лентаси орқали омборларга жўнатиляпти. Омборларда чигитлар белгиланган шароитда сақланади. Лекин чигитлар у ерда кўп туриб қолмайди. Машиналарга ортилиб, махсус ишлов беришга жўнатилади. Чигитлар аввало турли микроорганизмлардан тозалаш учун зарарли химикатлар билан дориланади. Шундан кейингина далага чиқарилади. Кўп ўтмасдан, Тошкент пахта заводидан чиққан бу чигитлар Тошкент область Ўрта Чирчиқ ва Юқори Чирчиқ районларига жўнатилади. Пахтакорлар мўл ҳосил етиштириб мамнун бўлишади.

В. ГРЕБЕНЮК.

АЛОҚАЛАРИМИЗ МУСТАҲКАМЛАНЯПТИ

Заводимиз қишлоқ меҳнаткашларига яқиндан ёрдам кўрсатишнинг конкрет планлари ишлаб чиқилган. Баҳорги экиш мавсуми пайтида Ўрта Чирчиқ районининг қатор колхозларига техника воситалари билан бевосита ёрдам кўрсатамиз. Январь ва февраль ойларининг ўзида қишлоқ меҳнаткашларига пландан ташқари 15 та «ОВХ—14» машинаси ва 3 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар билан ёрдам берамиз.

Корхонамиз ўз оталиғига олган Ўрта Чирчиқ районидаги Карл Маркс номли колхоз деҳқонларига чигит экиш агрегатларини ўз вақтида ремонт қилиб бердик. Шунингдек, экиш мавсуми давомида махсус слесарлар бригадаси колхозда бўлишиб, экишни намунали ташкил этишга кўмаклашади. Шунинг учун ҳам қишлоқ механизаторлари заводимизга тез-тез келишиб, техникаларимизни ишлатилиш технологияси билан яқиндан танишиб бораяпти.

Б. ОХУНЖОНОВ,
«Ташхимсельмаш» заводининг ишчиси.

Дала меҳнаткашлари учун

«Электроаппарат» бирлашмасига қарашли пластмасса буюмлари заводи 4-цехининг Анатолий Галатин бошлиқ пешқадам бригада аъзолари тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи белгиловчи йилида зиммаларига олган мажбуриятларни шараф билан бажаришмоқда. Бригада аъзолари қардош Латвия, Литва, Эстония республикаларидан келган буюртмаларни муддатидан илгари тайёрлаб беришди.

Ҳозир 4-цех коллективи колхоз ва совхозлардан келган қатор буюртмаларни бажараяпти. Тез кунда улар паррандачилик, қуёнчилик фермалари ва колхоз парникларига иситувчи электр аппаратлар етказиб беради.

«Электроаппарат» бирлашмаси корхоналарида махсус бригадалар тузилмоқда. Бу бригадалар яқинда Гулистон районидаги «Боёвут—3» совхозига бориб қишлоқ меҳнаткашларига яқиндан ёрдам беради.

М. БУТКЕВИЧ.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

«Ўроқ ва Болға» иттифоқига содиқ қолган пойтахтимиз ишчилари қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига такомиллашган техника воситалари етказиб бераяпти. Шаҳримиз машинасозлари томонидан фақат шу йил январь ва февраль ойларининг ўзида республикамиз ва қардош республикаларнинг деҳқонларига 5 мингдан зиёд чигит экиш сеялкалари, 700 га яқин қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандаларига қарши ишлатиладиган чанглагич — пуркагич машиналар, 3,5 мингдан зиёд трактор, 6,5 минг прицеп, 1200 дан зиёд тўрт қаторлаб пахта терадиган «Узбекистон» маркали машина етказиб берилди.

Фақат уч корхона «Узбексельмаш», «Ташсельмаш» ва «Ташхимсельмаш» заводларининг ўзи дала меҳнаткашларига 10 миллион сўмдан зиёд қишлоқ хўжалик машиналари жўнатди. Бу рақам ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 500 минг сўмга кўпдир.

Электрлаштириш йўлида

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Ҳиндистонда мамлакатнинг қолоқ шимолий штатларини — Хариана, Химачал — Прадеш, Жамму ва Кашмир штатларини электрлаштиришга катта эътибор берилмоқда. Кейинги йилларда шу штатларда қурилган бир неча йирик электр станциялар саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга кўп жиҳатдан ёрдам берди.

Химичал — Прадеш штатини электрлаштиришнинг, ривожлантиришнинг кенг программаси ишлаб чиқилди. Шу программага мувофиқ яқин йилларда ҳаммаси бўлиб 5,4 миллион киловатт қувватли тўққизта электр станция қурилади. Бу программани амалга оширишга 8,5 миллиард рупи пул ажратилади.

Штат ҳукумати биргаликда электр станциялар қуриш имкониятини ҳам бошқа штатларнинг ҳукуматлари билан муҳокама қилмоқда.

Жамма ва Кашмир штатининг ҳукумати энг кескин проблемалардан бирини, яъни қишлоқ районларини электрлаштириш программасини амалга оширишда анча қийинчиликларга дуч келмоқда. Шу сабабли штатнинг энергетикани ривожлантириш департаменти қишлоқ районларини электрлаштириш ва суғоришнинг перспектив планини ишлаб чиқди. Ҳиндистон миллий экономикасини ривожлантиришнинг бешинчи беш йиллик планида (1974—1979 йилларда) Жамма ва Кашмирнинг қишлоқ районларини электрлаштиришнинг ўзигагина 200 миллион рупи маблағ ажратилади. Планга мувофиқ бешинчи беш йилликнинг охиригача штатдаги қишлоқларнинг 72 проценти электрлаштирилади. Урий ва Киштвэрда бешинчи беш йилликда катта электр станциялар қурилиб бўлганидан кейин бу режани амалга ошириш мумкин бўлиб қолади.

МУСТАМЛАКАЧИЛАР ҲУКМРОНЛИГИГА ҚАРШИ

АККРА. (ТАСС). Бу ерга визит билан келган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретари Курт Вальдхайм Африкани мустамлакачилар ҳукмронлигидан батамом озод қилиш Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг асосий принципларига мос бўлиб тушар эди, деди. Курт Вальдхайм Гана давлатининг бошлиғи Игнатиус Ачампонг томонидан ўзининг шарафига берилган зиёфатда гапириб, миллион-миллион африкаликлар ўзларининг ажралмас ҳуқуқлари бўлган эркинликдан ҳануз маҳрум бўлиб турибдилар, деди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари, бундай аҳвол Африкада тинчлик ва хавфсизлик учун таҳдид солмоқда, деб таъкидлади.

Омон қолдирди

ТОКИО. Нефть танқислиги туфайли... 400 га яқин япон омон қолди. Бош полиция бошқармасининг маълумотларига кўра, Японияда автомобиль фалокатлари айниқса кўпаядиган янги йилнинг биринчи ҳафтасида йўлларда ҳалок бўлганлар 194 киши ёки бултурги йилнинг шу вақтидагига нисбатан 107 киши кам бўлди. Полиция бошқармаси нефть танқислиги бахтсизлик ҳодисалар қисқаришининг асосий сабабчисидир деб ҳисоблайди. Нефть танқислиги натижасида йўлларда автомобиль қатнови камайди, машиналарнинг ҳаракат тезлиги чекланди.

Шарқ юлдузи

МАРТ СОНИДА

«Шарқ юлдузи» журналининг март сони босмадан чиқди. У Ўзбекистон халқ шоири Зулфиянинг «Қамалак» туркумидаги янги шеърлари билан очилади. Бу сонда Г. Жўраеванинг «Қамолот» достони, Э. Райимовнинг «Ажаб қишлоқ қиссаси» асарининг охири билан ҳам танишиш мумкин.

«Қизлар гулдастаси» рубрикаси остида Э. Охунова, З. Туманова, Ҳ. Худойбердиева, Т. Абдураҳмонова, Ҳ Қорабоева, М. Муродова ва бошқа шоираларнинг шеърлари берилган. С. Зуннунова ва Ҳ. Содиқнинг ҳажвий ҳикоялари ҳам шу сонда чоп этилган.

«Жаҳон классик адабиётидан» бўлимида Гётенинг «Фауст» драматик достони давоми бор.

Шунингдек, журналнинг «Очерк», «Публицистика», «Санъат», «Танқид ва адабиётшунослик», «Адабий портретлар», «Қардошлик даврасида», «Бизнинг календарь», «Юбилярларимиз», «Тақризлар» бўлимларида ҳам хилма-хил қизиқарли материаллар ёритилган.

ЗУЛФИЯ,
Ўзбекистон халқ шоири.

ҚАМАЛАК

(ТУРКУМ)

КЕЛАЖАК

Келажак! Бир умр кўзимда турасан,
Мен сенинг барингни тутганда,
Тонг каби яшариб, орзуни қучганда,
Эртага чорлайсан
Кўрсатиб хаёлнинг оқ чақноқ силсила тоғлигин!
Эрталар!
Эрталар саноғи сўнги йўқ,
Эрталар,
Эрталар ҳар бири шоҳ қўшиқ,
Энтикиб, довонлар ошмоққа юраман,
Чиқаман,
Тушаман,
Бораман бир ечмай истакнинг чорғин.
Келажак!
Сен эса замину қуёшдай йўлдасан бетўхтов!
Борлиғинг дилларни чорлаган бахт, орзу.
Табиат ўзи ҳам,
Дониш ҳам,
Жоҳил ҳам қуёлмас унга ғов.
Билмаймиз:
Қўйнингу—қўнжингда
Не сиёқ туҳфалар бўлажак,
Ким умрин энг синчков мезони—тарозу—
Палласин қай бири не сиёқ бўлажак.
Сен жамол очасан:
Ҳар кун бир сабоҳдай,
Юртимнинг
Халқимнинг энг мумтоз иқболи сингари.
Кечмишим ёлғиз бир алифбо —сабоқдай.
Сен эсанг мен тинмай ўқиб ҳам ўқигум,
Куч етса атласдай қўшиқлар тўқигум,
Кўп гулшан,
Кўп улкан,
Кўп жозиб бир дунё,—
Бундайин акс этган на Фарҳод кўзгуси!
У —бизнинг бугунги кунимиз.
Эртачи:
Эртамиз на хаёл на рўё;
Бугундан кўркам у,
Қон-қардош элларнинг дўстлиги қургуси!
Келажак!
Сен оҳу сингари имлашдан,
Инсонлар орзусин онадай тинглашдан
Тинмаган сийнадай оқ майдон.
Биз—бугун кишиси!
Келажак—эртамиз,
Кўкка илк йўл солган авлодли ердамиз.
Замончи?
Яратиш дардию шавқи ҳам,
Дил каби парвозли, ардоқли шан замон.
Келажак,
Сен томон юрганим,
Қаламни сурганим,
Кўрганим сари сен кетасан югуриб,
Ва сўнгсиз йўлингдан мен териб олажак
Меванинг сараси қолади тўкилиб:
Енгларинг қатида,
Рўмолинг учида,
Қанотинг патида,
Жаҳондай беқиёс дастурхон ичида
Кетади ҳеч битмас тилаклар тугилиб.
Чақмоқдай чўрт кесиб йўлингни тўсганлар,
Шиддату меҳнатдан муждалар югуриб,
Яшиндай ярқираб олдинга ўтганлар,
Қўлингдан тутишиб,
Довонлар ўтишиб,
Фазога учганлар авлоди бўлсам ҳам,
Ниятим битмайди,
Энг чуқур илҳомлар қаноти —хаёлда учсам ҳам,
Қучоққа олишга,
Қўшиққа солишга дамларим етмайди!
Келажак!
Қўлларим етмаса—етмасин,
Куйларим битмаса, ҳеч қачон битмасин!
Неларлар қўли-ла битилур,
Мен чиққан чўққингдан парвозга чиққанлар
Сендан ҳам суръатли,
Биздан ҳам журъатли
Силсиланг ошганлар етажак.
Ҳеч аср бўлмаган энг ёрқин,
Энг ўтли дилларга энг яқин қўшиқни битажак,
Мен эсам шу куйни нақ ўзим битгандай,
Келажак минг йиллар ўркачин ўтгандай
Қувнарман!
Қайтадан дилимда,
Чеҳрамда ёшликнинг
Замонга эшликнинг
Шодлиги барқ уриб кетажак!

БЎРОН ҚУЧОҒИДА

Бўрон қучоғида қолдим бир
оқшом,
Табиат ва қалбим ичра тўполон,
Нақ илк бор май тўла
сипқаргандай жом —
Бир қанотим ором,
Биттаси туғён.
Тўлқинга ташланган кемадай
қалқиб,
Қудратли, меҳрли қирғоқ
излайман.
Бўронни қўзғатган бонсин олқаб,
Борлиғим юлқиган қўлни
сизлайман:
Олинг, оёқларим ерга тегизмай,
Қаёққа учсангиз, шу ёққа учай.
Қалбим, хаёлимдан қулочлар ясаб,
Ҳеч ким қучолмаган чақмоқни
қучай.
Унинг парчаловчи мудҳиш ўтидан,
Хаёлдан ҳам эзгу яратай қўшиқ.
Яшин дарахтининг олов
ҳуснидан
Ернинг лабларига сочилсин учқ..
Қани авжга кўтар бор
жазавангни,
Юз томондан силта изғириқ
қамчинг.
Танам бўйлаб ҳайда ўт
аравангни,
Дўл бўлиб ёғилсин ҳаётбахш
томчинг.
Юлқи ва тортқила, бос
бошларимдан,
Билай, яна етар неларга кучим.
Бахт ёнлаб ўтган ул гул
ёшларимдан
Қолдимикин ҳеч не, азиз
ўқувчим?
Ултирибман бўрон ичра сервиқор,
Мен суянган токнинг сирқирар
занги.
Иккимизда бир хил пўлат чидам
бор:
Изтироб меваси,
Шодликнинг ранги!
Бўронсиз юрак-ла ўлардим
карахт,
Бўронсиз табиат кўки яшинсиз.
Насиб бўлмаганда шеъриятдай
бахт,
Қашшоқ ўтар эдим йироқ-яқинсиз.

Гулчеҳра ЖЎРАЕВА,
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати.

ҚАМОЛОТ

(ДОСТОНДАН ПАРЧА)

Иттиҳон

Уртамизда қайноқ чой-аччиқ,
Утмиш каби парланар хира.
Умр қасрин саҳнаси очиқ;
Кўтарилди парда-хотира.
Умри-дарё оқади тўлиб,
Хотиротнинг ҳар биттасидан.
Жой олди у бир ирмоқ бўлиб,
Тарихимиз харитасидан.
Қаҳрамоним менга рўбарў —
Ҳаётидан тинглайди достон.
Мисраларим — умрига кўзгу,
Ешлигини этганден эҳсон.
Кўзни юмиб солади қулоқ,
Уртамизда қанча йўл, тақдир,
Мен ўқийман, худди бесўроқ
Сўроқларга тутгандай бахтим.
Мен ўқийман, гоҳ босади тер,
Осон эмас сарҳисоб бермоқ.
Ҳаяжондан адашади шеър,
Адашгандай йўлида ирмоқ.
У боқаркан етук шон билан,
Камолотнинг қаватларидан,
Тетапоя мен илҳом билан,
Завқ олурман даъватларимдан.
Уз тафтимда ёниб, тилим лол,
«Ундай эмас, бундай деганда»,
Еноғидан ўчиб кетар хол.
Диққатлари чалғиса менда.
Қаҳрамоним тилларида бол,
Тилдан олиб элга бергайман.
Қаҳрамоним бир боғбон мисол,
Боғларидан байтлар тергайман.

«Москва, Крупскаяга»

Москва, Кремль. Нурлар базмида.
Ҳаёт тарар содиқ Чароғбон.
Еғдуларнинг ойдин рамзида
Ильич эди унга намоён.
Иши доим ошган бошидан
«Асарлар»ни кўргани-кўрган;
Надя она умрдошидан
Сабоқ олиб, яшаб ўрганган.
Тонгда кириб келди «Верочка!»*
Қўлда турфа конвертлар тутиб.
Иш бошланар тонгдан то кечга,
Орасида қанча хат, мактуб:
— Съезд яқин, келганда фурсат,
Эсимга сол, деган эдингиз,
Узим танлай, берсангиз рухсат,
Менга аён сизнинг дидингиз,
Олган эмиш Мосторг бош— кийим,
Хушлагайсиз қай рангда мато?
— Йўқ, овора бўлмангиз, кейин..
Шуни кийиб қилай-чи, адо!
— Оҳ Надежда Константиновна,
Ахир дўстмиз, ваъдага кўра,
— Менга «сен», денг, сиз ахир,
она,
— Фарзанд бўлиб меҳримга ўрай,
— Ҳа, шундай де!
Володямга жуда ёқарди
Қора этак, блузкам бўлса оқ,
«Петербургча соч ва кўзингга
Бу либосда худди қўғирчоқ
Гўзал яшнаб кетдинг ўзинг
ҳам» —,
Деб яйрарди менинг Володям, —
Володясин эслаб кетди у,
Ун саккизин қўмсади ёшм,
У йилларни излаб кетди у,
Ортда қолди ҳижрон, бардоши.
Йиллар ўтди,
Ўчмайди ёди,
Ильич порлаб турар қошида,
Ватан билан боғлиқ ҳаёти,
Юрт ташвиши Она бошида.
Она бўлди,
Бутун мамлакат
Она дейди уни улуғлаб.
Она бўлди,
Бутун мамлакат
Ҳузурига келади йўқлаб.

*. Вера Дриздо— Н. К. Крупскаянинг котибаси.

ҚИЗЛАР ГУЛДАСТАСИ

Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА

* *

Оппоқ -оппоқ каптарларим,
Учиб кетди боғимдан.
Тўлдирган шеър дафтарларим
Йўқолмиш йўқ чоғимда.
Дарчамни ҳам шамоллардан
Беркитибди биттаси.
Шамол билан сирлашмоқ ҳам
Менга бўлмасми насиб!
Бир йигит қолмасди дайдиб
Ортимдан ҳеч ёзу куз.
У йигит ҳам кўринмайдир,
Йўлдан урмиш бошқа қиз.
Ўткир қалам, қалам қани,
Туширибман қайдадир!
Нолам— менинг ёш тўкканим,
Нолам — менинг найдадир,
Армонларим куюк, хаста,
Ер қилади мени гоҳ.
Йўқотганни топмоқ қасди,
Шер қилади мени гоҳ.
Шу туйғуда куйиб-пишиб,
Шеърли дафтар бўлиб мен.
Нигоҳларга суюк-суюк
Оппоқ каптар бўлиб мен,
Шамол бўлиб, қалам бўлиб,
Байтим бўлур худди ўт.
Чорларканман тўлиб-тўлиб,
Қайтиб келур ул йигит.
Ўчли, кучли, узун дасти,
Йўқотганни топмоқ қасди.

Малика МИРЗАЕВА

ЖУРНАЛИСТ

Юзимга урилар оташ ҳарорат,
Газетам— офтобдай жонбахш, зиёбахш!
Ҳам ширин ташвишу ҳам энг юксак бахт,
Меҳринг юрагимда ўчмас ажиб нақш.
Газетам,
устозим!
Ҳали бир нимжон,
капалакдай митти ўй-армонимга
Куч бердинг,
бўй бердинг, ҳам қанот бердинг,
Сингиб бораяпсан ҳар бир онимга.
Гоҳи саёз ўйлар гирдоби тортса,
Кўзимни очасан нурдай ярақлаб.
Ёзган-чизганимда бўёқлар ортса,
Қаттиққўл устоздай қўясан терғаб,
Газетам...
Сен менинг серқирра, нозик,
Ҳақиқат, сезгирлик, ленинча имон,
Чақиндай шиддаткор, тонгдай тиниқлик —
Ер бўлган мунаввар йўлимсан ҳар он!
Бахтдан энтикаман улуғ ўлкада,
Ўзи хур, сўзи хур журналистман, рост.
Халқ иши, юрт иши, доим елкада,
Мен ҳам интиламан сафингга, устоз.

Ҳалима ҚОРАБОЕВА

ГАПИМ БОР ЮРАГИМДА

Гапим бор юрагимда,
Шеърга битгим келар,
Сизларга айтгим келар
Гапим бор юрагимда.
Неча бор тилимни чоғлайман
Излаб кўнгил қатини,
Унинг бор муҳаббатини,
Сизларга айтгим келар.
Умидга умримни боғлайман.
Дарахт илдизлари чуқур-чуқур ботар,
Тобора улғаяр бутоқлар юксакда
Куртаклар етилар, лабларга бол томар.
Мен ҳам бошқалардай шундай бир
истакда
Ҳаёт мевасидан тотгим келади.
Узим ҳам ям-яшил ниҳолдай,
Чуқур-чуқур томир отгим келади.
Ҳам кўнглимга келган
Энг азиз сўзларни
Мевадай юракда етилиб пишган
Энг азиз сўзларни
Азиз одамларга айтгим келади.
Гапим бор юрагимда..

Андижон.

УЛУҒ ҚЎБИЗЧИ

Тарас Шевченко туғилган кунга 160 йил тўлди.

Украин халқининг улуғ демократик шоири Тарас Григорьевич Шевченко «Васият» шеърида шундай деган эди.

...Улуғ оилада
Бошлангиз эркин ҳаёт,
Секингина мени ҳам,
Ёд этиб қилингиз шод!

Бугунги кунда ўзбекларнинг хонадонида Навоий ва Пушкин, Жомий ва Гёте, Фирдавсий ва Насимий, Шекспир ва Байрон қанчалик севиб ўқилса, тилга олинса, Тарас Шевченко ҳам шу қадар иззатли ва эътиборга моликдир. Шевченконинг машҳур «Гайдамаклар» «Катерина» поэмаларидан тортиб, кичик шеърларигача ўзбек китобхонига таниш ва яқин.

Уз халқининг оғир ва изтиробли ҳаёти, машаққатли тақдири уни қайғуга солди, эрк ва адолат қуёши чиқмоғини у орзиқиб кутди. Бу интизорлик туйғуларидан алам ва озор тўла, исёнкор мисралар пайдо бўлди.

Ўйлаб бошим қотар: қачон келаркин
Ҳақ ва маърифатнинг одил жарчиси!

деб хитоб қилган эди шоир умрининг сўнгги йилларида.

Эрк ва бахтни қўмсаб ўтган жафокаш шоирнинг шеърлари унга мислсиз шуҳрат ва абадийлик келтирди. Улуғ совет оиласида қон-қардош миллатлар Тарас Шевченко хотирасини ҳурмат билан ёдга оладилар, шеърияти сеҳрига таъзим қиладилар.

Муҳтарам журналхонларга улуғ қўбизчининг ижодидан янги таржима ҳавола этмоқдамиз.

Сўзда борми каромат сағал!
Маъни недир сўзу товушда!..
Нечун унда: тинглаган маҳал—
Қалб ҳапқирар. Илоҳий мужда—
Ё иноят, балким, айни сўз,
Айни товуш!...
Бортга суялиб,
Мени ғалат хаёллар олиб,
Иудани кўргандек, бесўз
Турмоқдайдим денгизга толиб.
Шу десангиз, туман ичидан
Ёноқлари гулгун Диана
Балқиб чиқа қолдию бирдан...
Қўзғалгандим ухлай, деб, мана.
Жилолмадим: кўнглимни ёздим,
Қиёлмадим чақнаган, нозли—
Бу кулча юз қизни...
Шикаста
Бир қўшиқни бошлади аста—
Чиқмасин, деб, кор —ҳол дафъатан
[Ҳамюрт, лекин бадфеъл капитан],
Островнялик матрос ҳамюртим,—
Соқчи бўлар у бу тун босим,—
Тун ястанган тунду жим.
Матрос куйлар: қисмат бекарам,
Усгач, бўлиб ёт қўлга қарам,—
Солдатликдан у етим казак!..
Шўр қисмати олганин газак!..
Мен тингловдим казак боёқиш
Бу қадимий нақлин бир куни:
Сал бежуръат этганди хониш
Бир қиз оқтол остида уни.
Э, қарчиғай, мен ўртангандим:
Эсиз, увол кетибдида, деб
Оҳ, деб, юзим четанга босиб,—
Утган кетган гоҳ дангал, гоҳ им—
Билан дерди «Заб отибдими!»
Э, қарчиғай, тақдиримга мен йиғлар эдим,
Қизғанардим толеи шум ўша етимни.
. . . .
— Нимага ҳам йиғлайсан энди!
Нега қайғурасан, қария!
Қор инган бош қўмсайди нени!
Бахт, дейсанми, боқмади қиё!
Солдат, бўлдим, дейсанми, охир!
Ё дейсанми, чил—чил бўлди дил!
Не эзгулик дил этди зоҳир
Ҳайф кетдими, қолдими сабил!
Тутмоқдами қарилик ёқа!...
Шундаймасми, қадрдоним!...— Ҳа...
1848 йил
ҚЎС—ОРОЛ

М. ҚЎШМОҚОВ
таржимаси.

●*Маданий ҳаёт*

КУН ТАРТИБИДА: АДАБИЙ ТАНҚИД

Ҳамид Олимжон номидаги Адабиётчилар уйида Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Пленумда КПСС Марказий Комитетининг «Адабий-бадиий танқидчилик тўғрисидаги» қарорининг бажарилиши муҳокама қилинди.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси Комил Яшин қисқача кириш сўзи билан пленумни очиб, республикамиз адабиётшуносларининг сўнгги йилларда олиб бораётган ижодий ишлари ва қўлга киритаётган муваффақиятларини тилга олиб ўтди. Филология фанлари доктори, профессор Лазиз Қаюмов ўзбек адабий танқидчилигининг ҳозирги аҳволи тўғрисида доклад қилди.

Шундан кейин доклад юзасидан музокаралар бўлди. «Гулистон» журналининг редактори Асқад Мухтор, Қорақалпоғистон Ёзувчилар Союзининг раиси Иброҳим Юсупов, филология фанлари доктори Хафиз Абдусаматов, филология фанлари кандидати Умарали Норматов, москвалик адабиётшунос олим, филология фанлари доктори М. Н. Пархоменко, филология фанлари кандидати Иброҳим Ғафуров, филология фанлари докторлари Хомил Ёқубов, Георгий Владимиров, Абдуқодир Хайитметов, «Шарқ юлдузи» журналининг бош редактори Мирмуҳсин Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениеси раисининг ўринбосари Рамз Бобожон, филология фанлари доктори Очил Тоғаев, филология фанлари кандидати Пирмат Шермуҳамедов ўртоқлар пленум кун тартибидаги масала юзасидан сўзга чиқиб, ўз фикрларини баён этдилар.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маданият бўлими мудирининг ўринбосари Муҳаммаджон Мирзамуҳамедов иштирок этди.

КИНО ВА МУЗИКА САНЪАТИ МУҲОКАМАСИ

Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар студияси залида Ўзбекистон Кинематографчилар союзи билан Республика Композиторлар союзининг қўшма пленуми бўлиб ўтди. Пленумда кинорежиссёрлар, композиторлар, музикашунослар, кинооператорлар, кинотанқидчилар иштирок этдилар. Пленумни Ўзбекистон Композиторлар союзи правлениесининг раиси Аҳмад Жабборов қисқача кириш сўзи билан очди. Сўнгра кинорежиссёр Али Ҳамроев «Ўзбек кино санъатида музика» деган мавзуда доклад қилди.

Республика Кинематографчилар союзи правлениесининг раиси Собир Муҳамедов, кинорежиссёрлардан Малик Қаюмов, Элёр Эшмуҳамедов, Зоҳид Собитов, Анатолий Қобилов, Йўлдош Аъзамов, Равил Ботиров, композиторлардан Мухтор Ашрафий, Собир Бобоев, Александр Берлин, Мутал Бурхонов, Икром Акбаров, Шариф Рамазонов, Мирсодиқ Тожиев, Румиль Вилданов, Ян Яновский, Нурилла Зокиров, музикашунос Н. Янов—Яновская ва бошқалар ўзбек кино санъатида музиканинг аҳволи, бу йўлда қўлга киритилган ютуқлар ва ҳал қилиниши лозим бўлган масалалар хусусида ўз фикр-мулоҳазаларини баён қилдилар.

Саида ЗУННУНОВА

БУҚАЛАМУН

(ҲАЖВИЯ)

Соат бирга занг урганда Ашурали секин тортмасини очиб, қоғозга ўроғлиқ тушлигини столга қўйди. Рўпарасида ўтирган ҳамроҳлари бир-бири билан кўз уриштириб кулимсирашди.

— Овқатга чиқмайсизми, Ашурали ака? —деди биттаси тегажоғлик билан.

— Олиб келганман, — деди Ашурали қоғозга имо қилиб, шу — қулай бўлар экан.

— Яқинда, иссиқ овқат— жонга роҳат, деб юрардингиз-ку!

— Одам ўзгармайдими? Фикр ўзгармайдими?

Ҳамроҳлари яна кўз уриштириб олишдию ўринларидан туришди. Олдинма-кейин коридорга чиқишди. Кейин бирданига кулиб юборишди.

— Астағфирулло, — деди биттаси кулгидан тўхтаб, — ҳеч топилмайдиган Ашурали акамиз бор-да!

Ашурали ёмон ходим эмас. Анча йилдан бери шу идорада ишлайди. Албатта, ҳар бир одамнинг ўзига яраша феъли, одати бор. Оддий ходимдан кўра бошлиқнинг феъли, одати дарров кўзга ташланади. Қарабсизки, унга тақлид қилгувчилар ҳам чиқиб қолади. Ашурали худди шунақалардан. Бир йили олмани яхши кўрадиган одам бошлиқ бўлиб келган эди. Олма тишни тозалар эмиш, олма кирган уйга касаллик кирмас экан. Бу ўша бошлиқнинг оғзидан чиқиб кетган гаплар бўлиб, Ашурали оз бўлмаса кўчирма қилиб ишлатишга ҳам тайёр эди. Бу гаплар шиор қилиб ёзилиб, деворга осилишига ҳам бир бахя қолувди. Ашуралининг ўша йили еган олмасини айтмайсизми? Яна олмани яхши кўришини бошлиққа кўрсатишга ҳаракат қилиб турар, унинг олдида икки гапнинг бирида олмани мақтар эди.

Ундан кейин кафтини кафтига уриб қарсак чалиб гапирадиган битта бошлиқ келди. Ашурали буни ҳам шундоқ кўчирди-қўйди. Икки гапининг бирида қарсак чаларди. Бечоранинг кафтлари қизариб кетарди. Ходимлар кулишар, ҳеч ким ўйинга тушаётгани йўқ, нега қарсак чаласиз, дейишарди.

— Завқ акаси, завқ,— дерди ўшанда Ашурали, — сўз билан етказилмаган фикр бу.

Хулласи, Ашурали икки йил қарсакбозлик қилган. Қарсак жонига теккан ходимлар, олма тузук эди бундан, дейишарди. Ундан кейин сочи қалин, ёшроқ бир киши бошлиқ бўлиб келди. У гапирганда баъзан сочи пешонасига тушиб қолар, дам-бадам бошини силкиб, ёки қўли билан аста силаб тўғрилаб қўярди. Ашурали дарров буни ҳам пайқади. Лекин, Ашуралининг сочи йўқ, боши тақир. Шундай бўлса ҳам у бошини силкиб қўядиган одат чиқарди.

— Астағфируляло, сочингиз бўлмаса, нега ҳадеб бош силкийсиз?

— Сочи йўқ одамга бош силкиш мумкин эмасми?

— Ашурали ака, жуда қийналиб кетдингиз, хотинингизнинг шинъони йўқми?

Ашурали бундай кезларда баъзан кулиб, баъзан қовоғини солиб индамай қўя қоларди.

Нима ҳам деб бўларди. Бу ҳам касалликдай бир гап экан-да. Агар биронта ичкиликбоз бошлиқ келиб қолса нима бўларди? Шунисига ҳам шукур. Қарсак чаладими, олма ейдими, бош силкийдими, ишқилиб маст бўлиб кўчада учиб қолмаса бўлгани. Чунки, бунақа буқаламун фидойилар раҳбарнинг битта кулиб қараши учун ҳар нарса қилишга тайёр турадилар.

Ундан кейингисини эшитинг. Бир неча йилдан сўнг тез-тез тиш ковлайдиган одам бошлиқ бўлиб келди. Ашуралининг чўнтагига тиш ковлагич тўлиб кетди денг. Бошлиқ тиш ковлаганда бу ҳам унга қараб тиш ковлаб турарди. Лекин ўз фикри билан банд бўлган бошлиқ буни пайқамадими, бирон оғиз бир нима деб қўймади. Шуниси алам қилади.

Анча ўтгач яна янги бошлиқ келди. Бу одам тушлигини доим уйдан олиб келаркан. Балки, хотини пазандадир. Балки, ўзининг таъбидир, ишқилиб, у ошхонага чиқмасди.

Ашурали бошлиқнинг кабинети томонга қарай-қарай столга газетанинг устига оқ салфетка қоғозни ёпиб, юмшоқ нон билан парранланган гўштни очиб қўйди. Ҳамма тушликка чиқиб кетган, жимжит. Фақат плитага қўйилган чойнак шиғиллаб турарди. У бошлиқнинг хонасига кўз тикканича, ёлғиз эмассиз, дегандек мўлтираб ўтирарди. Бирдан эшик очилди.

— И-е, — деди бошлиқ кулиб, — сиз ҳам шу ердамисиз?

— Мен ҳам сизга ўхшаб ошхонага чиқавермайман.

— Шуниси дуруст. Тўғри қиласиз.

— Қани баҳам кўришайлик.

Бошлиқ нондан озгина ушатиб олди.

— Келиннинг ўзи ёпдими? Устага ўхшайдиа? — деди кулиб.

— Ҳа, ўзи ёпган.

Ашуралининг оғзи қулоғида эди. Унинг қўлидан бошлиқ бир пиёла чой ичиб кириб кетди.

Ходимлар қайтганда Ашуралининг юзидаги табассум, лабидаги илжайишдан ҳайрон қолишди.

— Келин ойингизнинг ёпган нони жуда маъқул бўлди-да. Бирга чой ичдик.

Уша куни кечгача бу гап андак баҳона билан неча марта такрорланди. Ашурали шу куни ғоятда бахтиёр бўлган эди...

ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИГА КЕНГ ЙЎЛ

ЛАКЛАНГАН ЗАРАНГ СЕРВИЗЛАР

Олмаота яқинидаги Талғар ҳунармандчилик корхонаси тайёрлай бошлаган лакланган заранг сервизларни қадимги қозоқ нақшлари безади. Сервизда пиёла, коса, ликопча ва чойнак бор.

Заранг сервиз гуллари Олмаотадаги миллий амалий санъат музейи билан олмаоталик археологлар чўлдаги қўрғонлардан топган қадимги моддий маданият буюмлари коллекциясидан кўчириб олинди. Хохломалик усталар қозоғистонликларга лакланган заранг идиш-товоқ тайёрлашни ўзлаштиришда ёрдам бердилар.

Олмаота.

(ТАСС).

МЕБЕЛЬ КЎПАЯДИ

ОЛМАЛИҚ. Маҳаллий мебель фабрикаси реконструкция қилинмоқда. Бу ерда ёғоч тахтани пресслаш, пардозлаш учун ярим автомат линиялар монтаж қилинган ва 7000 квадрат метр майдонни эгаллайдиган янги корпус қурилади. Айни вақтда янги қозонхона, компрессор кичик станцияси, маъмурий корпус ва 200 ўринли ошхона ишга туширилади.

1977 йилга бориб фабрика тамомила реконструкция қилингандан кейин у ҳозирги 10 миллион сўмлик ўрнига 16.5 миллион сўмлик мебель ишлаб чиқарадиган бўлади.

(ЎзТАГ).

ЎТОВ ФАБРИКАСИ

Учтепа ўтов фабрикасининг янги биноси фойдаланишга қабул қилиб олинди. Ускуналар кенг, ёруғ цехларга ўрнатилди.

— Яйлов чорвачилиги жадал ривожланиб бораётган Қозоғистонда бу кулай, иссиқ уйларга—ўтовларга талаб жуда катта, деди ТАСС мухбирига фабриканинг бош инженери Имаш Болабеков. Бундан ташқари қўшниларимиз — Ўзбекистон, Қирғизистондан ҳам буюртмалар олмоқдамиз. Биз беш йилликнинг тўртинчи йилида 12.500 та ўтов ишлаб чиқаришни мўлжалламоқдамиз.

(ТАСС).

ҚЎШИМЧА 8000 ЖУФТ ПОЙАФЗАЛ

Қўқон пойафзал фабрикасининг коллективи йил бошланганидан бери 120 минг квадрат дециметр кўн тежади. Бу кўн қўшимча 8000 жуфт пойафзал тикишга етади. Меҳнатни илмий асосда ташкил этишни жорий қилиш программасига мувофиқ рационал бичиш усулларини кенг кўламда қўллаш натижасида шундай муваффақиятга эришилди.

Қўқонлик пойафзалчилар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг ярим асрлик юбилейи байрами кунларида тежалган хом ашё ҳисобига ишлаш ниятидалар.

(ЎзТАГ).

Қилич ҚУЛИЕВ

РОМАНДАН ПАРЧА

Туркман ёзувчиси Қилич Қулиевнинг «Қора карвон» романи чет эл интервенциячиларининг Туркистонда олиб борган сиёсатини фош қилади, большевикларнинг куч-қудрати маҳорат билан тараннум этилади. Роман инглиз разведкачиси Чарлз Форстер тилидан ҳикоя қилинади.

Газетхон диққатига шу романдан парчалар ҳавола этамиз.

Йўлакда Эленни учратдим. У қўлтиғимга қўл солиб, кабинетига олиб кирди ва маъноли кулиб гапирди:

— Ниҳоят Екатеринангни ҳам кўрдим. Ёқимтойгина. Ҳа, жуда ёқимтой экан!..

— Сенга ёқдими?

— Ҳа... у ҳар қандай эркакка ҳам ёқади.

— Сен ундан каммисан?— Мен ўнг қўлим билан Эленни қучоқлаб, ўзимга тортдим. — Сен ҳам ҳамма эркакларга ёқасан.

Элен чаққонлик билан қучоғимдан чиқиб, қўли билан ияиб, гапирди:

— Жаноб полковник! Келишганимиз эсдан чиқмасин!

...Узоқ йиллардан буён миссия ходимаси вазифасида ишлаётган мисс Элен қари қиз бўлиб, вақт ўтиши унинг ҳис-туйғуларини аллақачон сўндириб қўйган эди. Уттиздан ошган бўлса-да, ҳали турмушга чиқмаған, ҳозирги юришини ўзгартиришга интилмайди ҳам. Сирасини айтганда, у ҳозир ҳам анча дилкаш — хипча бел, чиройли оёқлари қўйиб қўйгандай келишган. Ҳамиша табассум аримайдиган юзига ҳали ажин оралмаган. Очранг сочлари нозик терисига мутаносиб тушгандай ўзига ярашиб турар эди. Элен оддий, аммо дид билан кийинади. Суҳбати ширин: у кўп нарсани ўқиган, ҳатто шарқ адабиёти билан ҳам таниш эди. Аммо миссининг энг ажойиб фазилатларидан бири — ишга виждонан муносабатда бўлишида. У ҳар қандай топшириқни куч-ғайратини аямай бажаради. Бунинг устига — жуда олийжаноб аёл. Шунинг учун бизда мисс Элeннинг сўққабош бўлиб қолаётганидан кўп киши астойдил қайғурар эди. Эленчалик диққатга сазовор бўлмаган қизлар аллақачон турмушга чиқиб, уйли-жойли бўлиб олишди. У эса айни ўйнаб-куладиган дамларини монастрга тушгандек, миссиянинг тўрт девори ичида ўтказмоқда. Эленнинг хиёл ёниб турган туйғуларини уйғотмоқчи бўлиб, ресторанларга, театрларга, кинога олиб бордим, миссиямизда соатлаб у билан ёнма-ён ўтирдим, аммо сира натижа чиқаролмадим.

Бир гал у биз билан бирга Деҳлидан Машҳадга қайтаётган эди. Белужистон қумликларида машинамиз аварияга учради. Яқин орада турар жой йўқлигидан, чўлнинг ўзида тунаб қолишга тўғри келди. Бунинг устига бу ерда пашша кўп экан. Биз Эленга алоҳида чодир тикиб бердик. У мени шомликка таклиф этди. Бир шиша коньякни очиб, узоқ суҳбатлашдик. Сўз орасида миссияда унинг шахсий ҳаёти тўғрисида анча-мунча гаплар бўлаётганини айтдим. У менга тикилиб туриб, бир зум жим қолди, сўнгра жавоб берди:

— Менга хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг, Чарлз, бунда ҳеч қандай сир йўқ. Ўзингиз биласиз, оилавий ҳаёт кишига ё бахт келтиради ёки бахтсизлик. Менга бахт кулиб боқишига сира ишонгим йўқ, бахтсизликдан эса қўрқаман. Ҳамма сиру синоат шунда. Бошқа ҳеч гап йўқ.

Элен яна жимиб қолди, сўнгра қўшиб қўйди:

— Фараз этайлик, эртага мен турмушга чиқдим. У мени севади деб ҳам ўйлайлик. Менчи? Дастлабки учрашувдаёқ унга нисбатан ҳис-туйғуларим сўнсачи?.. Сен юрагингни берган ўша одам пировардида кўнгилдагидай бўлмай чиқсачи?.. Унда нима бўлади?

Мен беихтиёр кулдим. Элен қошларини чимирди:

— Бекорга куляпсиз! Биргина эр деб қанотидан айрилган бебахтлар кам дейсизми?

— Бошингизга бахтсизлик тушишини олдиндан қандай қилиб билишингиз мумкин. Омадингиз келиб, бахтингизни топсангизчи?

— Топмасамчи? Бутун орзу-умидларим ойнадай чил-чил синсачи? Унда нима қиламан?

Мен индамадим. Элен сўзида давом этди:

— Кимнингдир хотини бўламан деб эркингдан айрилиш... чўри бўлиш... тунларни йиғлаб, кунларни эса нолиб ўтказиш... Йўқ, бунақа никоҳдан кўра, яхшиси...

Элен чуқур хўрсинди ва сўзини тугатди. Мен гапни давом эттирмоқчи бўлдим.

— Хўш, албатта турмушга чиқиш шартми? Одам ўзини боғламасдан ҳам туйғуларига эрк бериб яшайверса бўлади-ку, ахир...

— Чунончи, сизнинг ёрдамингизда... шундайми?

— Фараз этайлик, шундай бўлсин... Нима, бунинг уятли жойи борми?

— Йўқ, бунинг уятли жойи йўқ. Бу тўғридан-тўғри тентаклик!

— Нега?

— Шунинг учунки, сиз эркаклар ҳирсга берилиб, маст бўлишни хуш кўрасизлар. Мен эса буни ёқтирмайман!

— Хо-хо-хо! — Мен ўзимни тўхтатолмай, қаҳ-қаҳ отиб кулдим. — Ҳирсдан маст бўлишни хуш кўрамиз, денг?

— Нима, ёлғонми? Менга узоғи билан бир ой эътибор берасиз. Борингки, туйғуларингиз бир йилга етсин. Ундан кейин нима бўлади? Дуч келган бошқа бир полковникка қучоқ очишим керакми?

Бизнинг севги изҳоримиз шу билан тугади. Машҳадга келгач, мен Екатерина билан танишдим. Элен билан, унинг ўз сўзларига биноан, биз дўст бўлиб қолдик.

Ҳозир эшикка бора туриб:

— Кузатиб қўйишга келарсан? — дедим.

Элен ўша маъноли табассум билан жавоб берди:

—Екатеринанинг кузатиб қўйиши сенга камлик қиладими?

Мен Эленга синчиклаб қарадим-да, чиқиб кетдим.

Екатерина бу гал ҳам мени айвонда кутиб ўтирар эди. Одатда машина товушини эшитиши билан кўчага чиқиб, мени дарвоза олдида кутиб олиб, бағримга отилар эди. Бироқ бугун у истиқболимга чиқмади. Бошини эгганча, айвонда қимир этмай ўтирар эди. Мен бу учрашув ҳар галдагидек бўлмаслигига кўзим етди, аммо сир бой бермай, жўрттага ҳайратланган каби сўрадим:

— Кэт! Бир нима бўлдими? Кайфинг ночоғ кўринади... Чарчадингми?

— Йўқ... киринг, ўтиринг.

— Балки уйга кирармиз?

— Уй сизники, кираверинг... Менинг уйда қиладиган ишим йўқ.

Тўғрисини айтсам, мен бунақа жавоб кутмаган эдим. Эҳтимол шунинг учун бўлса керак, ўзим ҳам сезмаганим ҳолда қўполлик қилдим:

— Нимага қовоғинг солинди? Нима гап?

— Ҳеч нарса... Сиз: «Уйга кирайлик», дедингиз. Мен: «Уй сизники, кираверинг» дедим. Нотўғри гапирдимми?

— Кеча кечқурун сен бунақа гаплашмаётган эдинг. Нима бўлди? Ё энди ўтган гапларнинг ҳаммасини унутиб юборса бўлади, деб ўйлаяпсанми? Ҳали жуда эрта эмасмикин?

Екатерина менга қаради, унинг лаблари қалтирар эди. Мен чегарадан ўтганимни пайқаб, овозимни пастлатишга ҳаракат қилдим:

— Кечирасан... қўполлик қилмоқчи эмас эдим.

— Йўқ, йўқ, аксинча, жуда хушмуомаласиз. Сизнинг ўрнингизда мен бўлганимда бошқача гаплашар эдим. «Кеча тунда бағримга кириб, соқолимни силаётган эдинг, нега энди силамаяпсан?» — дердим. Яна мана бундай савол берар эдим: «Кеча тунда, мен: «Уйга кирайлик», деганимда чопқиллаб кирган эдинг. Нега энди қоққан қозиқдай ўтирипсан? Кеча тунда....»

— Бас қил, Кэт! — Жаҳлим чиқаётгандай бўлиб, столни муштладим. — Қизишма! Сенга нима ёмонлик қилдим?

Екатерина сира довдирамади. Осойишта жавоб қайтарди:

— Қилган яхшиликларингизга яна қандай мукофот кутяпсиз? Айтақолинг, қарзимни узишга ҳаракат қиламан... Мендан нима истайсиз? Сизга жосуслик қилишим керакми? Розиман. Ҳозиргина Дохов генерални мақтаб: «Жуда яхши одам экан» — деди. Сизга раҳми келиб: «Шўрлик у ҳам бахтини тополмаганга ўхшайди...» — деди. Э худойим, тағин у нима деган эди? Ҳа, Фунтиковни сўкиб: «Ҳалитдан хазинага қўл чўзяпти...» деди. Яна: «Узоққа боролмайди» — деб айтди. Мана шуларнигина гапирди. Сизга маъқулми?

— Хо-хо-хо! Нима деб жавоб беришимни билмай, атайин қаттиқ кулиб юбордим. Нима бўлганда, ҳам, Кэт, сен жуда ғалати одамсан. Худо, ҳаққи, ғалатисан!.. Тўғрироғи ёш бола сингари содда. Бу дийдиёларингнинг менга сира кераги йўқ. Яхшиси бошқа нарсага жавоб бер: нега сен кечаги Кэт эмассан? Нега?

— Чунки кеча мен сўққабош эдим, бугун эса менинг эрим бор. Екатерина қўлидаги никоҳ узугига ишора қилди. Зиёратдан қайтганимиз замоно тақиб қўйди. Мен рози бўлдим.

— Тушуняпман... Мен ўзим Доховнинг таклифини қабул эт деган эдим. Сен мендан хафа бўляпсанми?

— Йўғе, нимага энди... Мен бунисига ҳам миннатдорман. Бироқ сиз ҳам мендан хафа бўлмаслигингиз керак. Сўзингиз ерда қолмади, сизнинг маслаҳатингиз билан иш тутдим. Яна нима керак?

Бир зум бошимни қуйи эгганимча сигарета тутатиб, жим ўтирдим. Кэтнинг ўзини бундай тутиши мени ҳам ҳайратга солди, ҳам ўйлашга мажбур этди. У маккорона йўл тутяпти, албатта. Ҳаёт китобидан ўзига нохуш варақларни юлиб ташламоқчи. Бундай нохуш варақлар борлигини ҳам, уни дарҳол юлиб ташлаш мушкуллигини ҳам билади. «Мендан нима истайсиз? Сизга жосуслик қилишим керакми?» Бу сўзлар бекорга айтилгани йўқ. Екатерина жуда зийрак аёл. Уни муҳимроқ ишларга тайёрлашаётганларини тушунади.

Мен уни биринчи гал Исмоилхон, кейинчалик эса Дохов билан таништирганимда, бу нарса уни жиддий ўйлантиришга мажбур этган эди. Ўзининг айтишича, Исмоилхон билан танҳо учрашувдан сўнг кечаси билан йиғлаб чиқипти. Шундан кейин менга бир ҳафтача қовоқ-димоғ қилиб юрди. Ўз йўлини топиб ҳам кетолмайди. Чунки ҳаёт уни исканжасига олган эди. Кэт қанчалик гурурли аёл бўлмасин иккинчи ёқдан йўқчилик унга ҳамла қилиши мумкинлигини тушунмай иложи йўқ эди. Дастлабки ойларда у қолган-қутган қимматбаҳо нарсаларини сотиб, тирикчилик қилди. Энди эса уни ёшлик ва чиройидан бўлак нарсаси йўқ эди. Яшаш керак, бунинг устига Петербургга қайтиб, ота-онасини кўргиси бор. Худди ана шунинг учун ҳам у бармоғига янги никоҳ узугини тақиб олди. Бўлмаса Доховни бошига урармиди?

(Давоми бор).

СПОРТ

САФАР ДАВОМ ЭТАЯПТИ

Учинчи ўринга даъвогарлик қилаётган Тошкентнинг «Бинокор» хоккейчилари сафардаги учрашувларини муваффақиятсиз ўтказишяпти. Березники шаҳрида икки марта маҳаллий «Титан» командасига ютқазиб қўйган ҳамшаҳарларимиз навбатдаги тур учрашувларини Нижний Тагиль шаҳрида ўтказдилар. Биринчи ўйинда тошкентликлар 5:3 ҳисобида ғалаба қозонишган бўлса, такрорий беллашувда майдон эгалари йирик ҳисобда реванш олдилар. Улар тошкентликлар дарвозасига 10 шайба киритиб, ўз дарвозаларидан фақат тўрт шайба ўтказиб юбордилар. Шундай қилиб «Бинокор» сафарда ўтказилган тўрт учрашувда атиги икки очко қўлга киритди. Бугун ва эртага ҳамшаҳарларимиз Барнаул шаҳрида «Мотор» командаси билан икки учрашув ўтказадилар.

Февраль ойининг охирги кунларида бўлиб ўтган сўнгги тур ўйинларида қуйидаги натижалар қайд қилинди: «Титан» (Березники) — «Строитель» (Қарағанда)— 4:7, 1:4; «Кедр» спорт клуби (Свердловск области)— «Мотор» (Барнаул) — 1:5, 3:7; «Рубин» (Тюмень) — «Шахтёр» (Прокопьевск) — 4:3, 6:2; «Южний Урал» спорт клуби (Орск) — АСК (Новосибирск) — 2:4, 1:6; «Строитель», (Темиртоғ) — АСК (Хабаровск) —3:2, 3:3.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Италиянинг Таранто шаҳрида ёшлар ўртасида Европа биринчилигининг дастлабки чорак финал матчи бўлиб ўтди. Майдон эгалари ГДР ёшлар терма командасини қабул қилишди. Ўйин 1:0 ҳисобида меҳмонларнинг фойдасига тугади. Учрашув тақдирини ҳал қилган ягона тўпни ўйин тугашига 4 минут қолганда Хафнер киритди. Бу командаларнинг такрорий беллашуви 17 апрелда Магдебургда бўлади. Европа ёшлар биринчилигининг чорак финалида совет футболчилари ҳам иштирок этишмоқда. Футболчиларимиз чехословакиялик тенгдошлари билан куч синашадилар. Бу ўйинлар 10 ва 17 апрелга тайинланган.

Европа чемпионлари Кубоги турнирида иштирок этаётган Швейцариянинг «Базель» ва Шотландиянинг «Селтик» командалари муддатидан бир ҳафта илгари ўзаро биринчи чорак финал матчларини ўтказдилар. «Базель» футболчилари ўз майдонларида 3:2 ҳисобида ғалаба қозондилар. Европа совринлари учун уч турнирнинг қолган чорак финал матчлари келаси чоршанба куни ўтказилади.

Тошкент манзарали боғдорчилик совхозининг коллективи кўклам фасли учун оранжереяларда кўплаб гуллар ҳамда шаҳар хиёбонлари ва паркларига экиш учун турли гул ниҳолларини тайёрламоқда.

СУРАТДА: совхоз 4-бўлимидаги оранжерия хўжалигининг зарбдор ишчиси Хайри Баратова «Тошкент гуллари» фирмаси магазинларига гулларни жўнатиш тараддудида.

М. Нуриддинов фотоси.

Сўнгги пушаймон— ўзингга душман

АДАБИНИ ЕДИ

И. К. Шеин қариб қуюлмади. 66 ёшга кирган бўлишига қарамасдан спиртли ичимликлар ичиб, маст-аласт юришни ташламади. Кайфи ошган пайтда эса, безорилик қилиб, қариндошлари, шунингдек, Спортивная кўча, 6-уйдаги қўшниларининг жонига тегди.

Масалан, ўтган йил ёзида қўшниси Чулковни оғизга олиб бўлмайдиган сўзлар билан ҳақорат қилди. Бу ҳам етмагандай қўлига белкурак олиб уни қувиб қолди. Ушанда у қилиғига яраша маъмурий жазо олди. Майда безорилик қилгани учун қуртдай қилиб штраф тўлади. Аммо Шеин бундан хулоса чиқариб олмади, у ўзининг илгаригидек беъмани ҳаётини давом эттиравер-ди.

Утган йилнинг декабрь ойи охирида уйида навбатдаги жанжални кўтарди. Яна қўпол сўзлар билан сўкинди. Қизи Кралинани урди ва уни кичик чақалоғи билан кўчага ҳайдаб чиқарди.

Фрунзе район халқ суди И. К. Шеин гуноҳини оғирлаштирувчи шароитда яъни, мастлик билан жиноят қилганини ҳисобга олиб, уни олти ой муддатга озодликдан маҳрум қилди. Шеин бу муддатни умумий режимли аҳлоқ тузатиш-меҳнат колониясида ўтайдиган бўлди.

Ҳ. ХАЛИЛОВ,

Фрунзе район халқ судининг раиси.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5|III да **Майсаранинг иши,** 7|III да **Риголетто.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5|III да **Оқшомдан тушгача,** 6|III да **Оқшомдан тушгача,** 7|III да **Тарих тилга кирди.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6|III да **Лақма,** 7|III да **Хотинимнинг эри.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **ҚОЗОҚ ДАВЛАТ ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ** (12.00, 15.00, 19.30).

КИНО

5 МАРТДА

Мен севган ва унутмаган кишилар — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кечқурун).

Эртага кеч бўлади... — «СПУТНИК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (кечқурун).

Ёввойи қалб — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ҲАМЗА» (кечқурун).

Ҳеч севганмисиз? — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кечқурун).

Одиссей саргузашти — Ғ. ҒУЛОМ номли (кечқурун).

Севги анатомияси — С. РАҲИМОВ номли (кечқурун).

Менинг исмим — масхарабоз — НАВОИЙ номли (кечқурун).

Чемпион — «КЎКЧА» (кечқурун).

Чорбоғдаги саргузаштлар — «СПУТНИК» (тоқ соатларда, кечқурун).

Эҳтиром ташрифи — «ДРУЖБА» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

6 МАРТДА

Мен севган ва унутмаган кишилар — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ёввойи қалб — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Тўртинчи куёв — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Эртага кеч бўлади... (жуфт соатларда) **Чорбоғдаги саргузаштлар** (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Ҳеч севганмисиз? — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Чемпион — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Темир ниқоб — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Ёмғир ёғди, излар ювилди — «ҲАМЗА» (кундуз ва кечқурун).

Изма из — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Инкогнито хоним — «ДРУЖБА» (12.00, 13.30, 16.00, 18.00, 19.30).

ҲУРМАТЛИ ЭРКАКЛАР!

ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР КУНИ 8 МАРТ БАЙРАМИ ЯҚИНЛАШИБ ҚОЛДИ

Сизлар онангизга, рафиқангизга, опа ва сингилларингизга қандай совға тақдим қилиш ҳақида ўйлаяпсиз.

С И З Н И

ТОШКЕНТ БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИДАГИ

«ҲАММАСИ АЁЛЛАР УЧУН»

КОМПЛЕКСИГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ

Универмаг савдосида парфюмерия ва косметика, турли ёдгорликлар, упадонлар, керамика ва ёғочдан тайёрланган буюмлар, сумкалар, заргарлик буюмлари, кўйлаклар, кофталар, трикотаж маҳсулотлари мавжуд.

УНИВЕРМАГИМИЗГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

ТЕЛЕВИЗОР

4 МАРТ ДУШАНБА

Биринчи программа Тошкент кўрсатади. 18.20 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** «Ким энг кучли». Болалар учун қўғирчоқ фильм. 18.40 Совет Армияси ашулачилари иштирокида кўрсатув. 19.00 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 19.15 Литва ССРнинг муҳофиз плани — амалда. Кўрсатувда Литва ССР Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. А. Ференсас иштирок этади. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.00 «Оламда нима гап?». 20.20 Ўн минут музика. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 Жиззахликларнинг янги марралари. 21.10 Наманган области ҳаваскорлик коллективларининг концерти. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига. Телевизион театр. Раҳмат Файзий, «Ҳазрати Инсон». Кўп серияли телевизион спектакль премьераси. Иккинчи серия (ўзбек тилида).

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.20 Спорт программаси. 19.05 Янгиликлар. **Тошкент кўрсатади. Рус тилида:** 19.15 «Старшеклассник» программаси. 19.55 Реклама ва эълонлар. **Москва кўрсатади.** 20.00 «Музей ва кўргазма залларида». СССР бадиий академиясининг кўргазмаси. 20.30 Рангли телевидение. «Келинчак». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Рангли телевидение. «Бахт келтирувчи от тақаси». Телевизион ҳужжатли фильм (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 22.30 Рангли телевидение. «Бўш келманг, қизлар».

Учинчи программа. 17.30 дан Душанба кўрсатади.

5 МАРТ СЕШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.00 Кўрсатувлар программаси. 12.05 Рангли телевидение. Эрталабки гимнастика. 12.20 Янгиликлар. 12.30 «Олимпиадага йўл». 12.55 «Саёҳатчилар клуби». 13.25 «Подмосковье беш йилликда». Телевизион ҳужжатли фильм. 14.30 Москва кундузги кўрсатувларининг охири. 17.20 Кўрсатувлар программаси. 17.25 Шахмат мактаби. 17.55 Фан ва техника соҳасида 1973 йил Давлат мукофоти лауреатларини топширишга бағишланган кўрсатув. 18.05 А. Гайдар. «Қайноқ тош». **Тошкент кўрсатади.** 18.35 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 18.45 Болалар учун «Доим тайёр». 19.15 Халқ хўжалиги ютуқлари. 19.45 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 20.00 Миллионлар ленинча университети. **Тошкент кўрсатади.** 20.30 Ўн минут музика. 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. Чорвачилик факультети. 21.25 Фарғона Педагогика институти студентларининг концерти. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 Ёзувчи Мирмуҳсиннинг ижодий портрети (рус тилида).

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.35 Ўқувчилар учун. «Дўстларга туҳфалар». 19.00 Янгиликлар. 19.10 Рангли телевидение. Болалар учун. «Қувноқ ноталар». 19.25 П. И. Чайковский номидаги V халқаро конкурси олдидан. **Тошкент кўрсатади.** 20.00 «Барҳаёт Ҳамза» Ҳужжатли фильм (ўзбек тилида). 20.20 Л. Бетховен. «17-соната». **Москва кўрсатади.** 20.30 Композитор В. Левашовнинг ижодий кечаси. **Тошкент кўрсатади.** 21.25 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 22.30 Композитор В. Левашов ижодига бағишланган кечанинг давоми. Спорт кундалиги.

Учинчи программа. 17.30 дан Тошкент кўрсатади.

ЧЎКАЁТГАНЛАРНИ ҚУТҚАРИШ ЖАМИЯТИНИНГ МАРКАЗИЙ СОВЕТИ (ОСВОД)

Кичик кемаларни бошқарадиган ишқибоз кема ҳайдовчиларини, моторист—рулни бошқарадиган мутахассисларни, ҳамда сув ости аквалангистларини тайёрлайдиган

КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

УҚИШ МУДДАТИ:

ишқибоз кема ҳайдовчилари учун — бир ой;

Моторист — рулни бошқарадиганлар учун — 2 ярим ой.

Сув ости аквалангистлари учун — 25 кун.

МАШҒУЛОТЛАР — 5 МАРТДАН БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-84, Хуршид кўчаси, 6-уй, «Ғалаба» боғи. Телефон 33-08-53.

ЎЗБЕКИСТОН КЎРЛАР ЖАМИЯТИГА

молия бўлимининг бошлиғи, бухгалтер-ревизорлар, товаршунос, малакали секретарь-машинистка, турар жой уйи бўйича ёрдамчи ишчи

КЕРАК

Ҳар кварталда ойлик маошнинг 40 проценти миқдоригача прогрессивка тўланади.

Шунингдек Ўзбекистон Кўрлар жамиятининг босмахонасига бош бухгалтер керак.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бериш бўйича Тошкент шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги инспекторларга мурожаат қилинсин.

Тошкент шаҳар Фрунзе районидаги Тошкент Давлат педагогика институти томонидан Азимжонова Қундуз номига берилган 219211 номерли йўқолган олий маълумот тўғрисидаги диплом

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент оқшоми 4 бет.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

4 МАРТ, 1974 й.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КУЧАСИ, 15-УЙ.

Р—02280. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр А—3025.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, Эълонлар бўлими—33-81-42